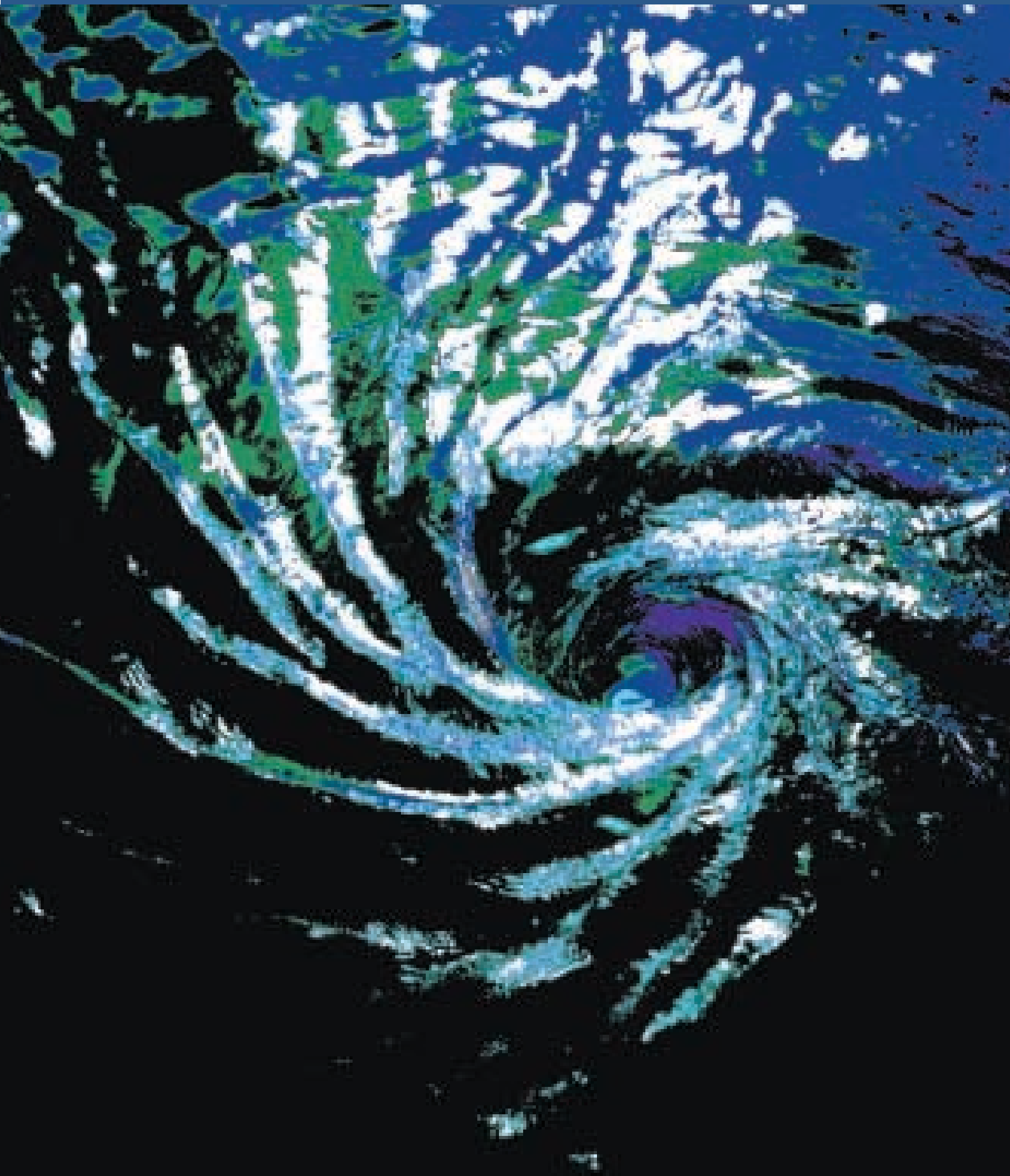

Årsrapport 2001

Statkraft

Forslag om økt utbytte

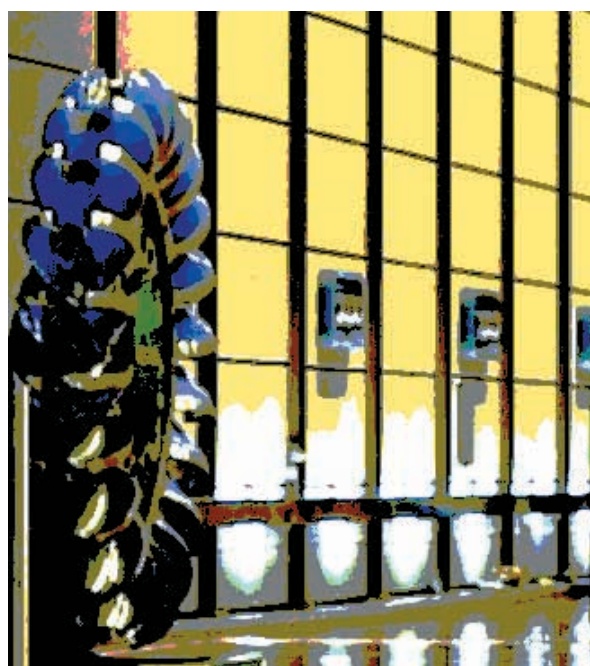
I St.prp. nr 63 (2001-2002), Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet, foreslår regjeringen:

".....det samlede utbytteanslaget for regnskapsåret 2001, med utbetaling i 2002, økes med 1 344,5 mill. kroner til 6 531 mill. kroner. Av dette utgjør 950 mill. kroner økt utbytte fra Statkraft."

Utbytte for 2001 ble fastsatt av Stortinget i desember 2001 under behandlingen av statsbudsjettet. Styret i Statkraft SF la i sitt møte 19. mars 2002 dette vedtaket til grunn for resultatdisponeringen. Hvis regjeringens forslag får tilstrekkelig tilslutning under Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 22. juni, vil det få følgende konsekvenser for resultatdisponering, egenkapital og hovedtall:

	Enhet	2001 Økt utbytte	2001 Opprinnelig
Statkraft SF – resultatdisponering (side 21)			
Årsresultat Statkraft SF	Mill. kr	3 884	3 884
Disponering av årsresultat:			
Utbytte på foretakskapitalen	Mill. kr	3 640	2 690
Overført til annen egenkapital	Mill. kr	244	1 194
Utbyttets andel av konsernets resultat som er 4 342 mill. kr	%	84	62
Statkraft konsern – balanse (side 33)			
Egenkapital (note 19, side 51)	Mill. kr	31 376	32 326
Totalkapital	Mill. kr	70 344	71 294
Statkraft konsern – hovedtall (side 17 og 61)			
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	%	16,3	16,1
Egenkapitalandel	%	44,6	45,3

Statkraft Årsrapport 2001

Innhold

- 3 Administrerende direktør
- 4 Ledende innen miljøvennlig energi
- 15 Konsernledelsen
- 16 Årets begivenheter
- 18 Årsberetning 2001
- 30 Åpenhet og samarbeid om nye kraftprosjekter

- 32 Resultatregnskap
- 33 Balanse
- 34 Kontantstrømoppstilling
- 35 Regnskapsprinsipper
- 38 Noter
- 60 Revisjonsberetning
- 61 Hovedtall
- 62 Samfunnsregnskap/skattekommuner

*Bildene er fra:
Sima kraftstasjon
Nedre Røssåga kraftstasjon
Rana kraftstasjon
Mauranger kraftstasjon
Jukla kraftstasjon*

Velferd og vekst krever energi

Historien viser at velferdsutvikling henger tett sammen med økning i energiforbruk. Et moderne samfunn er helt avhengig av tilstrekkelig og pålitelig tilgang på elektrisitet. Lys og varme, kjøling og frysing, kjøkkenutstyr og datamaskiner, hjem og skole, industri og institusjon – alt krever kontinuerlig og fleksibel tilgang på strøm. Alle tegn tyder på at forbruket av elektrisitet vil fortsette å øke i årene fremover både i Norge og i resten av Europa.

Alt energiforbruk, for den sakens skyld all menneskelig aktivitet, innebærer en belastning på miljøet. Elektrisiteten må produseres og distribueres på en så miljøvennlig måte som mulig. Lover, regler og internasjonale avtaler på miljøområdet, samt markedets preferanser, vil føre til at etterspørselen etter elektrisitet fra vannkraft og andre fornybare energikilder vil øke.

Statkraft fortsetter sin satsing på forskning og utvikling av "nye fornybare" som tidevannskraft og saltkraft, i tillegg til vindkraft. Gjennom samarbeid med industrielle partnere ser vi på mulighetene for produksjon og distribusjon av hydrogen og produksjon av elektrisitet og varme fra brenselceller.

Sammen med våre alliansepartnere er vi nest størst innen fornybar kraftproduksjon i Europa. Vi er derfor godt posisjonert når etterspørselen etter "grønn el" øker. Statkraft er det første selskapet som har fått utstedt grønne sertifikater for eksport

av kraft til Nederland. Dette er kommersielt meget interessant, og våre forventninger er at etterspørselen for dette produktet vil øke. Selskapets mål er å være ledende i Europa når det gjelder produksjon og handel av miljøvennlig energi.

Vi har et solid forretningsmessig fundament, og sammen med våre alliansepartnere kan vi skape et energiselskap med en unik produksjonsplattform og kompetanse. Verdiene i Statkraft-alliansen er meget store. Det forventes av våre eiere at vi forvalter disse verdiene effektivt og profesjonelt og frembringer en avkastning som er akseptabel. Vår hovedutfordring er å utvikle synergieffekter mellom partnerne i alliansen. Dette arbeidet er i full gang.

Alle sider ved kraftmarkedene i Norge og i resten av Europa er i rask endring. Konsernet må ha en tilstrekkelig slagkraft for å møte den skjerpede konkurransen. Nødvendig handlingsrom er basert på finansiell styrke og kompetanse i hele verdikjeden. Det oppnår vi gjennom vekst i produksjonskapasitet og i handelsvolum, samt ved å innta ledende posisjoner i hele verdikjeden.

Bård Mikkelsen
Konsernsjef

Ledende innen miljøvennlig energi

Statkrafts visjon er å være ledende i Europa innen miljøvennlig energi.

Statkrafts styrke ligger først og fremst i et produksjonsapparat bestående av 100 prosent fornybar kraft med svært lave variable produksjonskostnader, høy reguleringsevne og stor magasinkapasitet. I tillegg har selskapet gode systemer for innhenting og bearbeiding av kritisk informasjon, blant annet hydrologiske data og andre markedsparametre. Selskapet har også opparbeidet høy kompetanse på energihandel og er derved i stand til å utnytte produksjonsapparatet og den gode informasjonstilgangen kommersielt.

ØKT ETTERSPORSSEL ETTER MILJØVENNLIG ENERGI

Kyoto-avtalen, som forutsetter reduksjon i landenes utslipp av drivhusgasser, vil legge viktige føringer på fremtidig miljø- og energipolitikk for de land som har påtatt seg forpliktelsene.

EU har, for eksempel, som et ledd i sin miljøpolitikk vedtatt et direktiv for å fremme fornybare energikilder i det indre elektrisitetsmarkedet. I direktivet er det fastsatt mål for andelen av fornybar elektrisitet i det nasjonale kraftforbruket for hvert medlemsland. I gjennomsnitt vil det innebære at andelen av fornybar elektrisitet skal økes fra 14 prosent til 22 prosent i EU innen 2010. Dette tilsvarer en kapasitetsøkning i fornybar elektrisitet på om lag 300 TWh fra 1997 til 2010. Videre arbeider EU med et direktiv om kvotehandel med klimagasser, som skal innarbeides i nasjonale lovverk i løpet av 2002 og innebære kvoteplikt fra 2008.

Flere europeiske land har allerede besluttet å innføre mer eller mindre omfattende ordninger for obligatorisk etterspørsel etter fornybar kraft.

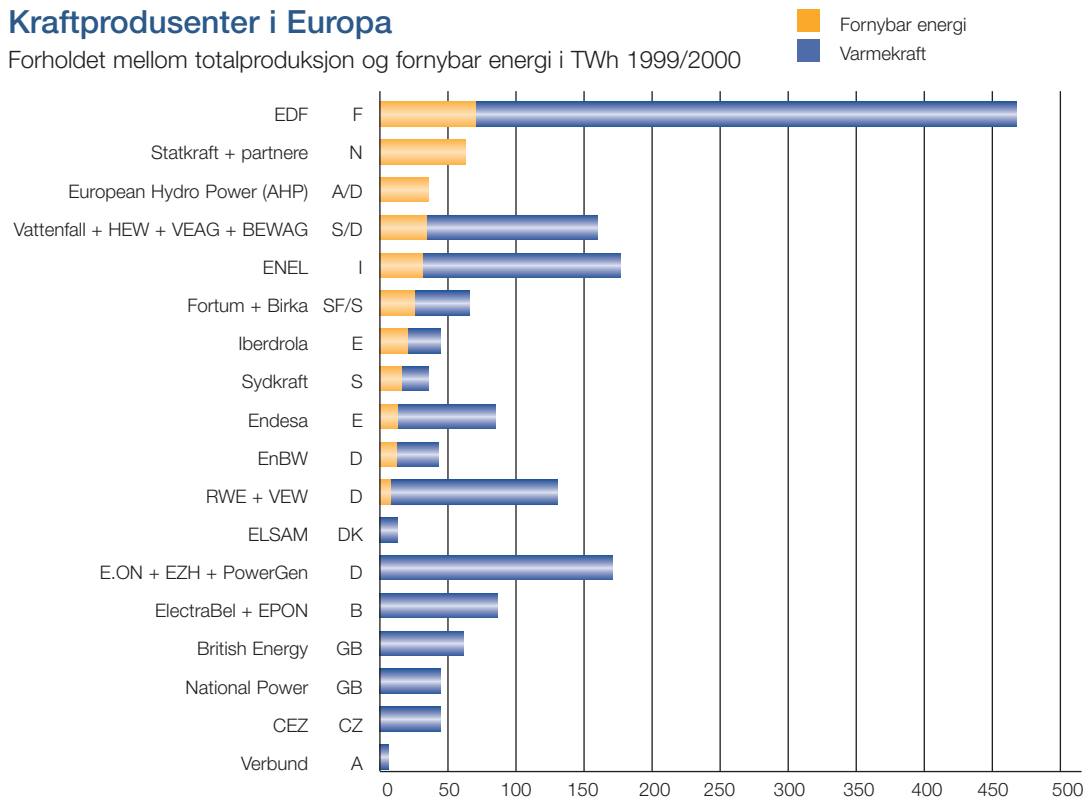
I tillegg finnes det en rekke ulike merkeordninger for miljøvennlig elektrisitet, hvorav de fleste rettes mot nasjonal produksjon gjennom for eksempel garanterte innmatingstariffer.

Parallelt, og som et ledd i oppfyllelsen av miljøforpliktelser, arbeider enkelte land videre med egne miljømål. I Norge og Norden er for eksempel energifleksibilitet og økt bruk av vannbåren varme blitt viktige temaer.

Fornybare energikilder vil spille en stadig viktigere rolle i den fremtidige energiforsyningen. I Norge og Norden forventes det å bli fokus på oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraft. Handel med utslippssertifikater eller sertifikater for fornybar energi kan gi betydelige inntektsmuligheter for selskaper som er posisjonert for å delta i disse markedene. I en tid med økt miljøbevissthet, er det imidlertid også fare for at vilkårene for utbygging og drift av vannkraft kan forringes. I Norge vil dette kunne skje i forbindelse med revisjoner av manøvreringsreglement og fornyelse av konsesjoner.

Kraftprodusenter i Europa

Forholdet mellom totalproduksjon og fornybar energi i TWh 1999/2000

Integrasjon og konsolidering i kraftmarkedet

De senere års deregulering av elektrisitetsmarkedene i de fleste europeiske land, privatisering av offentlig eide selskaper og en fortsatt internasjonalisering av både energi- og finansmarkedene vil føre til videre integrasjon og konsolidering i det nordiske og det øvrige europeiske kraftmarkedet. Størrelse og kompetanse er avgjørende konkurransefaktorer i et slikt marked.

Kraftmarkedene vil bli mer integrert på tvers av landegrensene, og en tiltagende andel av kraftproduksjonen vil bli handlet over flere elektrisitetsbørser. Finansielle instrumenter er introdusert også på kontinentet og blir stadig mer brukt. Totalt handlet volum innen kraftmarkedet kan bli mange ganger høyere enn forbruket i Nord-Europa. Det ligger derfor et stort vekstpotensial i nord-europeisk krafthandel.

Det forventes en tettere markedsmessig integrasjon mellom ulike energibærere. Dette vil spesielt gjelde for elektrisitet og gass. Liberaliseringen av gassmarkedet og økt fremtidig bruk av gass til kraftproduksjon vil medføre at gass- og kraft-

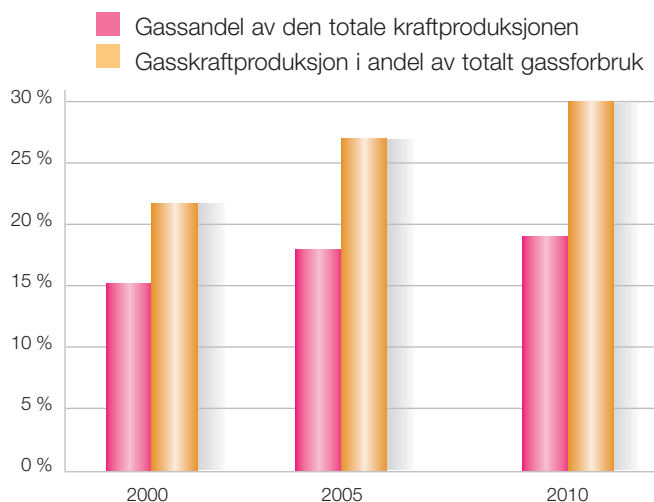
prisene vil påvirke hverandre og at gassprisen vil være mindre avhengig av oljeprisutviklingen. Markedsaktører vil handle med både gass og kraft og utnytte arbitrasjemulighetene (mothandel) mellom disse. I Skandinavia vil en del av det fremtidige kapasitetsbehovet for kraft bli dekket gjennom ny gasskraft.

Færre og større aktører i Norden

I Norden forventes den pågående restruktureringsprosessen å resultere i at det dannes et fåtall ledende kraftselskaper. Det vil bli økte krav til kompetanse, innovasjon og systemer innen alle deler av verdikjeden i et slikt marked. Som en følge av dette vil man se en sterkere funksjonell oppdeling av den tradisjonelle verdikjeden. De enkelte delene av verdikjeden som produksjon og engroshandel, nettvirksomhet og sluttbrukertjenester er kjennetegnet ved ulike suksesskriterier, risiki, avkastningsmuligheter og myndighetskontroll. Som et ledende selskap har Statkraft i flere år vært en aktiv deltager i restruktureringsprosessen i det nordiske markedet og har siden 1996 kjøpt eierandeler i det svenske energiselskapet Sydskraft, så vel som i flere norske kraftselskaper. Bærebjelken i denne strategien har

Gass- og elproduksjon i Europa

vært tanken om å utvide "Statkraftalliansen" med nye medlemmer, slik at synergier kan realiseres ved å implementere gode strukturelle løsninger i fellesskap, uten å miste fokus og kompetanse. Slik kan vi gjennom ny lønnsom forretningsutvikling øke verdiskapingen og konkurransevnen i hele alliansen.

Størrelse er avgjørende

I en situasjon med grunnleggende endringer som beskrevet ovenfor, er størrelse og kompetanse avgjørende for Statkrafts videre utvikling. I en større alliansen kan det etableres mer kompetente og mer spesialiserte fagmiljøer. Forskjellige deler av alliansen vil utvikle spisskompetanse på spesielle deler av verdikjeden, som så hele alliansen

nyter godt av. Kompetanseutvikling er imidlertid i dagens situasjon svært ressurskrevende, ikke minst når det gjelder utvikling av fornybare og energihandel. Nødvendig kompetanseutvikling krever dermed størrelse. Ikke minst vil en stor aktør med spesialiserte arbeidsoppgaver være en attraktiv arbeidsgiver.

Det er vesentlige stordriftsfordeler innen hele verdikjeden, fra produksjon og distribusjon til energihandel og agering i sluttbrukermarkedet. Bedre kapasitetsutnyttelse, samordnet innkjøp, vedlikehold og oppgradering samt raskere utvikling av ny teknologi er eksempler på viktige konkurranseparametre i et marked preget av sterk konkurranse. Langsiktighet i forvaltningen av ressursene krever finansiell styrke.

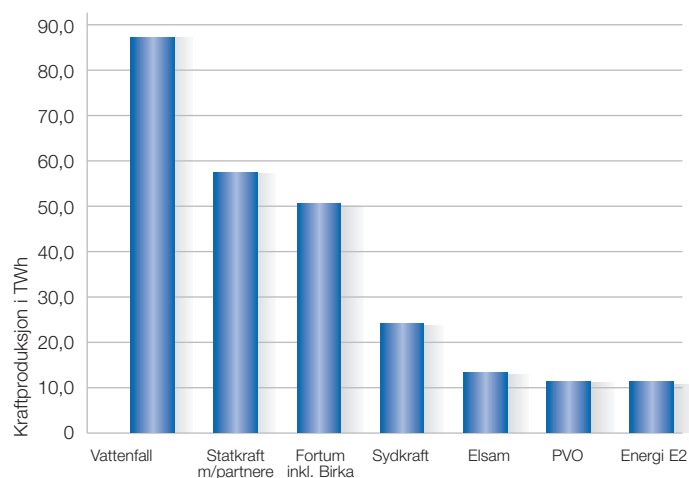
I en situasjon hvor en rekke meget store internasjonale aktører, i enkelte tilfeller i partnerskap med norske energiselskaper, posisjonerer seg for videre vekst, er det av avgjørende betydning for Statkraft å ha finansiell handlefrihet for ikke å bli manøvrert inn i en ugunstig situasjon. Vekst i etterspørselen og svært lite utbygging av ny kapasitet har ført til en strammere kraftbalanse i Norden og tilhørende økning i kraftprisene. Den stramme kraftbalansen vil videre gi behov for utbygging av ny produksjonskapasitet, og det vil gi gode forretningsmuligheter for selskaper som er posisjonert til å delta i bygging av slik ny kapasitet.

Sammen med Statkrafts alliansepartnere i Norge har Statkraft valgt en strategi for desentralisert spesialisering, hvor Statkraft beholder et klart oppstrømsfokus, og hvor alliansepartnerne spesialisere seg innen ulike nedstrømsaktiviteter i henhold til sine respektive kjernekompetanser.

Kompetanse

Statkraft satser sterkt på kompetanseutvikling. Utgangspunktet er både den enkelte medarbeiders behov og kompetanse som fokus i selskapets verdiskapingsprosesser. Klarhet i mål, verdigrunnlag og forretningsforståelse er sentrale elementer i alle tiltak. Statkraft legger betydelig vekt på å ha oversikt over den enkeltes realkompetanse. Kompetansetiltakene spenner over et bredt spektrum av faglige, personlige og lederskapsmessige temaer. Mange tiltak er lagt opp

Kraftproduksjon i Norden

som simulerte situasjoner. Årlige målinger kartlegger progresjon og tilfredshet. Et eget 1-årig program for lederkandidater omfatter kandidater både fra Statkraft og fra alliansepartnerne. I Statkraftalliansen er kompetanseutviklingen rettet inn mot de enkelte partnernes spesialiseringsområder. Det er en utstrakt og velorganisert utveksling av erfaringer og kunnskap mellom partnerne, på samme måte som det oppnås synergier gjennom å bruke og utvikle kompetanse på tvers av organisatoriske enheter innad i Statkraft.

Kompetanseutvikling er et linjeansvar, som er støttet av stabsfunksjoner for å sikre helhetlighet og synergier. Målet er å omforme mest mulig av organisasjonens kompetanse til strukturell kapital.

VERDIKJEDEN

Produksjon og kraftomsetning

Den største delen av Statkrafts inntekter genereres gjennom kraftproduksjon fra egne vannmagasiner. Kraftsalgsinntektene kan variere betydelig, fordi det er stor risiko både i forbindelse med tilgang på vann, og knyttet til fremtidige kraftpriser. Handel med gass- og kraftkontrakter er et verktøy i risikostyringen for å redusere utfallsrommet for inntektene, og skal også bidra til å sikre ytterligere inntekter. Risiko- og porteføljestyring, produksjon fra eget vann, krafthandel, gassomsetning og vedlikehold av kraftstasjonene utgjør en viktig del av Statkrafts kjernevirksomhet.

For å kunne utnytte mulighetene som ligger i de store prisvariasjonene i kraftmarkedet, er det avgjørende å ha et fleksibelt og driftssikkert produksjonsapparat. Vedlikeholdet av produk-

sjonsanleggene tilpasses den aktuelle kraftproduksjonen ved å flytte revisjoner tidsmessig i forhold til den løpende markeds- og vannsituasjonen. Det er også et mål å minimalisere det samlede vedlikeholdet, samtidig som tilgjengeligheten til anleggene skal være høyest mulig i perioder med høye priser.

Nett

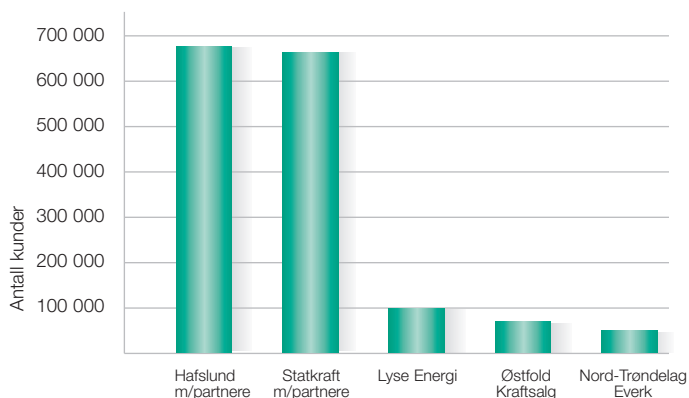
Nettvirksomhetene i Norge representerer et naturlig monopol som reguleres av myndighetene ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennom et nettreguleringsregime. Bransjen har bak seg fem år i et reguleringsregime der NVE har fastsatt en årlig maksimal inntektsramme basert på historiske kostnader for hvert enkelt nettselskap, der 2001 var det siste året i den første reguleringsperioden. Inntekten har vært justert årlig med en effektivitetsfaktor, fastsatt gjennom effektivitetsmålinger av de ulike selskapene. Bransjens erfaringer med den første nett-reguleringsperioden har blant annet vært som følger:

- Nettselskapene har akseptert at det er nødvendig å regulere monopolvirksomheten.
- Monopolreguleringen har bidratt til å styrke forretningsforståelsen i norske nettselskaper.
- Nettleien for den alminnelige forbruker har i snitt gått ned i perioden.

NVE presenterte våren 2001 forslag til ny forskrift for den økonomiske reguleringen av nettselskapene. Dette innebar en betydelig skjerpelse i forhold til det selskapene var forberedt på. Bransjen la ned store ressurser på å fremme sitt syn og lyktes i å få justert forskriftsforslaget til fordel for nettselskapene.

Nettreguleringen for 2002 og fremover er langt på vei en videreføring av det gamle nettreguleringsregimet. Å bidra til at reguleringsmodellen sikrer en mest mulig effektiv nettvirksomhet, vil stå sentralt for selskapene i Statkraftalliansen i de kommende år. Det er viktig at nettselskapene gis rammevilkår som gir effektive selskaper en rimelig avkastning over tid.

Forbrukermarkedet i Norge

Nettreguleringen fører til reduserte inntekter for nettselskapene. Dette vil øke kostnadspresset i selskapene, og vil over noe tid tvinge frem betydelige endringer både med hensyn på tekniske løsninger, organisering og forretningsmessig drift.

Sluttbrukermarkedet

Statkraft er i dag direkte involvert i sluttbrukermarkedet gjennom en eierandel i Fjordkraft AS og det danske selskapet Scanenergi AS. Fjordkraft, som eies av BKK og Skagerak Energi i tillegg til Statkraft, er et av Norges største sluttbrukerselskaper, og har i tillegg kunder i Sverige. Statkraft har videre indirekte eierandeler i sluttbrukervirksomheter gjennom eierskap i Sydkraft og Eidsiva Energi, samt gjennom det nylig inngåtte ervervet i Trondheim Energiverk AS. Engasjementet vil øke ytterligere ved gjennomføring av avtalen med Agder Energi.

Det norske sluttbrukermarkedet har vært deregulert siden liberaliseringen av det norske kraftmarkedet i 1991. Økonomien i de norske sluttbrukerselskapene har de siste årene vært svak. Restruktureringer i sluttbrukermarkedet har bidratt til å redusere antall aktører i markedet, men bransjen er fortsatt preget av et stort antall leverandører og sterk konkurranse. De viktigste konkurransefaktorene er pris, kundeservice og tilgang på gode systemer.

Konsulentvirksomhet og andre aktiviteter

Statkraft Grøner er et av Norges største konsulent-selskaper og tilbyr rådgivningstjenester innen et bredt faglig spekter. Selskapet leverer løsninger

som forener teknikk, estetikk, økonomi og miljø, og har fire forretningsområder: Energi, Miljø, Industri/Bygg og Samferdsel. Statkraft Grøner er et selskap med stor faglig bredde, en sterk ressursbase og høy faglig kompetanse. Selskapet har tradisjoner som en av Norges ledende rådgivningsbedrifter, med mer enn 80 års historie. Statkraft Grøner har omfattende erfaring fra utredning, prosjektering og rådgivning for utbyggingsprosjekter i Norge og internasjonalt.

Naturkraft AS ble etablert i 1994 og eies av Statkraft, Statoil og Norsk Hydro med 1/3 hver. Selskapets forretningsidé er å foredle norsk gass til kraftleveranse som erstatning for kullbasert kraftproduksjon i Norden. Naturkraft har fått konsesjon for bygging og drift av to gasskraftverk i Norge, ett på Kårstø i Tysvær og ett på Kollsnes i Øygarden kommune.

De andre selskapene i Statkraftalliansen har også aktiviteter knyttet til øvrige virksomhetsområder. Etter telemonopolets fall har flere kraftselskaper besluttet å satse på utnyttelse av disse erfaringene til å etablere kommersiell televirksomhet. BKK og Agder Energi har betydelige ambisjoner innenfor salg av bredbåndstjenester til lokale kunder, mens Skagerak Energi har et datterselskap som selger prosjekterings- og rådgivningstjenester innenfor telesektoren.

Agder Energi har videre hel- og deleide datterselskaper innen blant annet fornybar energi, belysning og energiøkonomisering, og Skagerak Energi har datterselskaper innenfor installasjon og energimåling. HEAS er deleier i et selskap som

H o v e d t a l l

Statkrafts forretningsområder

(Beløp i mill. kr)	Konsern	Produksjon og handel	Nett	Sluttbruker	Konsulentvirksomhet	Annet	Konsernfunksjoner/elimineringer
Årsresultat 2001							
Driftsinntekter	10 394	9 966	213	-	259	36	-80
Driftsresultat	6 725	6 690	46	-7	15	-	-20
Res.andel tilknyttede selskaper	1 054	548	372	-52	-2	35	152
Netto finans	-1 210	-996	-115	-8	-2	-22	-67
Resultat før skatt	6 569	6 241	303	-67	11	14	67
Årsresultat etter skatt	4 342	4 034	294	-66	7	2	71
Herav minoritetsinteresser	70	64	10	-4	1	-	-

leverer biovarme til flere større bygninger i Kongsvinger. BKK og Agder Energi er i ferd med å gjennomføre betydelige satsninger innen fjernvarme, og Trondheim Energiverk er allerede en stor aktør innenfor dette feltet.

Spesialisering og spisskompetanse

Selskapene i Statkraftalliansen har en betydelig innsats knyttet til FoU og forretningsutvikling. Det er etablert en felles FoU-strategi for å samordne innsatsen på spesielt utvalgte områder, slik at alliansen samlet får mest mulig igjen for innsatsen.

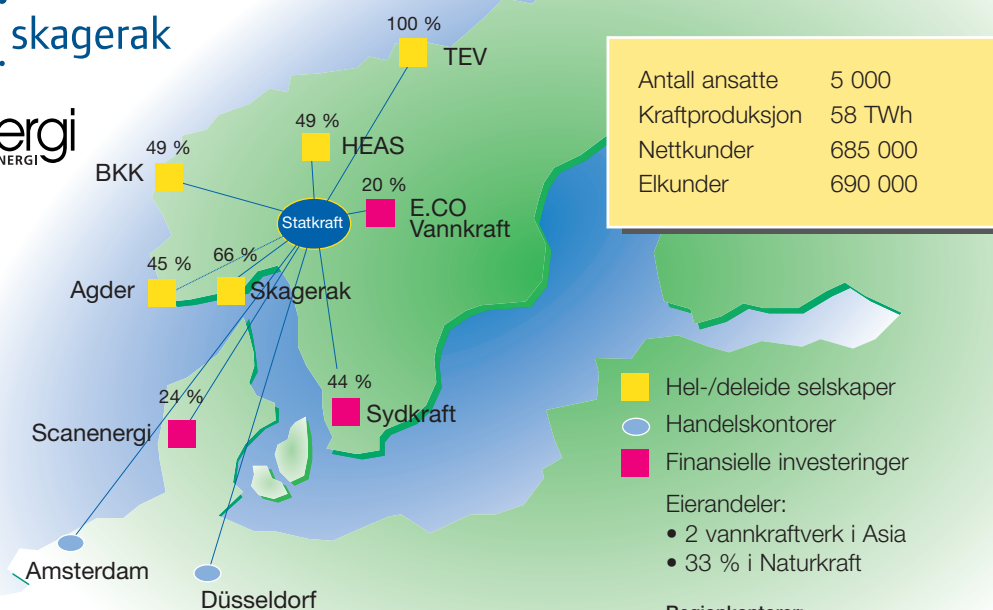
Statkraftalliansen har FoU-aktiviteter som dekker hele verdikjeden, fra produksjon til teknologi knyttet til sluttbrukeren. Det er etablert gode relasjoner med ulike forskningsinstitusjoner, Forskningsrådet og andre samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt. F.eks. er SEFAS i Trondheim en sentral leverandør av FoU-tjenester til alliansen. Det er inngått en rammeavtale med SEFAS.

Følgende er identifisert som felles temaområder for Statkraftalliansen:

- Multi-utility
- Optimalisering av drift, vedlikehold og rehabilitering
- Rammebetingelser for fornybar energi
- Nye energiteknologier, distribuert energi og gass
- Produksjonsplanlegging, energidisponering, kraftomsetning
- Nettvirksomhet og reguleringsregimet
- Vannkraft og miljø
- Hydrologi
- Sluttbrukermarkedet
- IKT

Forskning og utvikling

Statkraft SF produserer i dag energi fra ren, fornybar vannkraft. Med en vekst i elektrisitetsforbruket vil det gjenværende vannkraftpotensialet ikke være tilstrekkelig til å tilfredsstille markedets behovet fremover. Av den grunn vil Statkraft videreføre og delta aktivt i utviklingsarbeid i produksjon av ny energi, samtidig som det legges stor vekt på å sikre den langsiktige lønnsomheten i eksisterende og nye vannkraftprosjekter.

Hydrogen vil kunne bli en viktig miljøvennlig energibærer i fremtiden. Hydrogen kan fremstilles blant annet fra fornybare energikilder via elektrolyse. Ved å anvende hydrogen til bruk i brenselceller, vil en kunne bidra til at transportsektoren bruker drivstoff uten miljøskadelige utslipp. I tillegg kan hydrogen og brenselceller bli et betydelig supplement for forsyning av elektrisitet og varme til husholdning og industri. Sammen med Sydkraft og industrielle partnere, ser Statkraft på mulighetene for produksjon av hydrogen, samt produksjon av elektrisitet og varme fra brenselceller til husholdning og industri.

Med dette kan en:

- Produsere hydrogen fra fornybar energi.
- Anvende hydrogen som ren energi og uten utslipp til mobile og stasjonære formål.
- Oppnå en effektiv og fleksibel bruk av energi ved at en kan levere både oksygen, elektrisitet og varme.
- Redusere behovet for nettforsterkninger.
- Utnytte ledig nettkapasitet på en god måte ved hjelp av lokal produksjon.
- Tilby energi til kunder som har spesielle krav til tilgjengelighet, kvalitet på strøm eller behov for back-up.

STATKRAFTALLIANSEN

Kort om de ulike selskapene

Statkrafts alliansepartnere er Agder Energi, Bergenshalvøens kommunale kraftselskap, Hedmark Energi, Skagerak Energi og Trondheim Energiverk. Sammen med disse selskapene har Statkraft som mål å skape verdier for eiere, kunder og samfunn ved å bygge, produsere og handle med energi.

Statkraft SF

Statkraft SF ble etablert 1. januar 1992. Foretaket er 100 prosent eiet av den norske stat, og er organisert som et statsforetak etter mønster av aksjeselskapsloven med eget styre og pålagt å drive sin virksomhet etter fullt ut forretningsmessige prinsipper. Statkraft eier direkte en årskapasitet på ca. 34,2 TWh, hvilket utgjør om lag 30 prosent av all kraftproduksjon i Norge. Det gjør Statkraft til den største kraftprodusenten i Norge og nest størst i Norden, etter det svenske selskapet Vattenfall. Produksjonen foregår i 93 kraftstasjoner som Statkraft eier helt eller delvis. Av disse har Statkraft driftsansvaret for 57 anlegg, mens 36 drives av andre selskaper.

Statkraft har også eierskap i flere bedrifter i energibransjen. Bedriftene har sin hovedvirksomhet innen utvikling og drift av kraftanlegg, kraftdistribusjon, krafthandel og engineering, både i Norge og i andre land. Eierskapet til Statkraft ble 1. januar 2002 overført fra Olje- og energidepartementet til Nærings- og handelsdepartementet.

Agder Energi AS

Agder Energi AS ble etablert sommeren 2000 etter en fusjon mellom de tre tidligere selskapene Aust-Agder Energi AS, Kristiansand Energiverk AS og Vest-Agder Energiverk DA. Selskapet omfatter også ytterligere ett tidligere selskap i regionen, etter at Arendal Kraftverk AS ble fusjonert inn i Aust-Agder Energi AS i 1999. Statkraft inngikk avtale om erverv av 45,5 prosent av selskapet i september 2001. Endelig gjennomføring av avtalen forutsetter godkjenning av konkurransemyndighetene.

Nøkkeltall for alliansepartnere (inkl. Statkraft SF)

Virksomhetsområder	Enhet	Statkraft SF	Skagerak	BKK	Agder	HEAS*	TEV
Midlere produksjonsevne	TWh	34,2	4,7	6,5	7,4	1,4	3,2
Nett	Km	-	18 500	17 100	18 000	16 600	5 500
Nettkunder	antall	-	175 000	173 000	146 000	100 000	85 000
Kunder, sluttbrukersalg	antall	-	**	**	146 000	100 000	84 000
Ansatte	antall	825	900	1 000	1 000	600	450

* Tallene for km nett, antall nett- og sluttkunder og antall ansatte gjelder Eidsiva Energi.

** Sluttbrukervirksomheten til Skagerak Energi og BKK ble fusjonert i 2001 ved etablering av Fjordkraft AS. Fjordkraft AS har ca. 360 000 sluttkunder.

Agder Energi er organisert som et konsern, med et morselskap og ulike datterselskaper innen produksjon, nettvirksomhet, sluttbrukeromsetning og vind- og fjernvarme. Selskapet har 29 heleide kraftstasjoner og er deleier i ytterligere 16.

Selskapets sluttbrukervirksomhet er organisert i det heleide datterselskapet LOS, som selger kraftprodukter til sluttbrukere i det private markedet og i bedriftsmarkedet.

Dersom Statkrafts erverv i selskapet gjennomføres, vil de største eierne være Statkraft (45,5 prosent), Arendal kommune (6,4 prosent) og Kristiansand kommune (5,3 prosent). De øvrige aksjene er fordelt på 28 kommuner i Aust- og Vest-Agder.

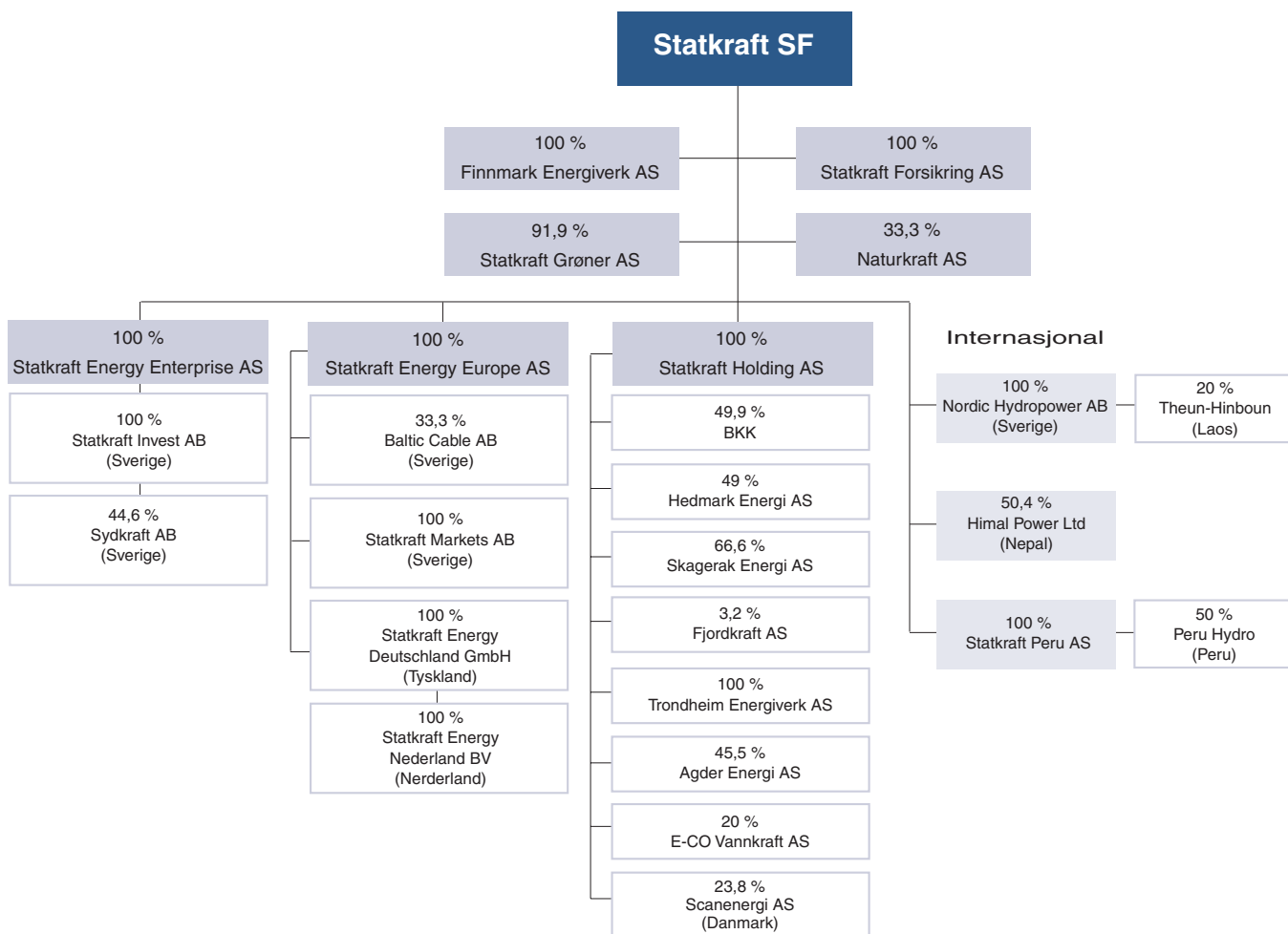
BKK

Bergenshalvøens kommunale kraftselskap AS (BKK) ble etablert i 1920. Selskapet produserer kraft i 27 egne kraftverk, og har et av landets største distribusjonsnett.

BKK er organisert som et konsern med datterselskaper innen produksjon, nett, fjernvarme og bredbånd.

I 2001 fusjonerte BKK sin sluttbrukervirksomhet med sluttbrukervirksomheten til Skagerak Energi. Det fusjonerte selskapet, med navnet Fjordkraft AS, er et av Norges største sluttbrukerselskap. Fjordkraft AS deltar også i det svenske og det danske markedet. Fjordkraft eies av BKK, Skagerak Energi og Statkraft SF.

STATKRAFT KONSERN

BKK har ambisjoner om å være det ledende kraftselskapet på Vestlandet. De siste årene har selskapet gjort en rekke oppkjøp i andre kraftselskaper i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, og BKK har som mål å danne et samlet vestlandsselskap fra Romsdalsfjorden i nord til Boknafjorden i sør.

Eierandelen i BKK er økt fra 26 prosent til 49,9 prosent. Forhandlingene ble sluttført i februar 2002. Størst av de øvrige eierne er Bergen kommune (ca. 37,8 prosent) og Askøy kommune (ca. 2,5 prosent). De øvrige eierandelene er fordelt på 15 kommuner i Hordaland fylke.

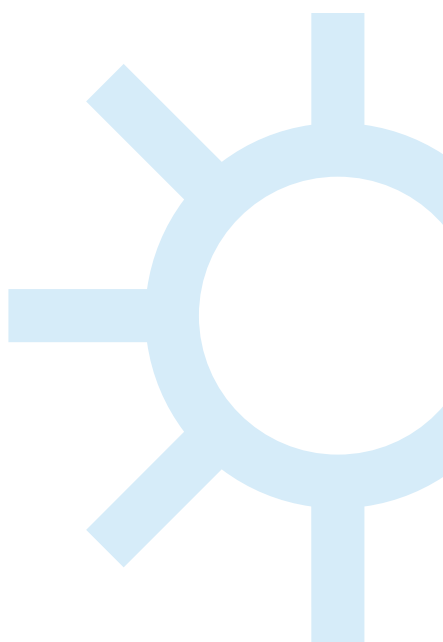
Skagerak Energi AS

Skagerak Energi AS ble etablert 1. januar 2001 ved fusjonen mellom Skiensfjordens kommunale kraftselskap AS (SKK) og Vestfold Kraft AS.

Selskapet er organisert som et konsern med datterselskaper innen produksjon og nettvirksomhet. Skagerak Energi har 16 egne verk og er deleier i ytterligere 23. Kraftverkene ligger i hovedsak i Buskerud og Telemark, i tillegg til at det ligger deleide verk i Oppland og i Agder-fylkene.

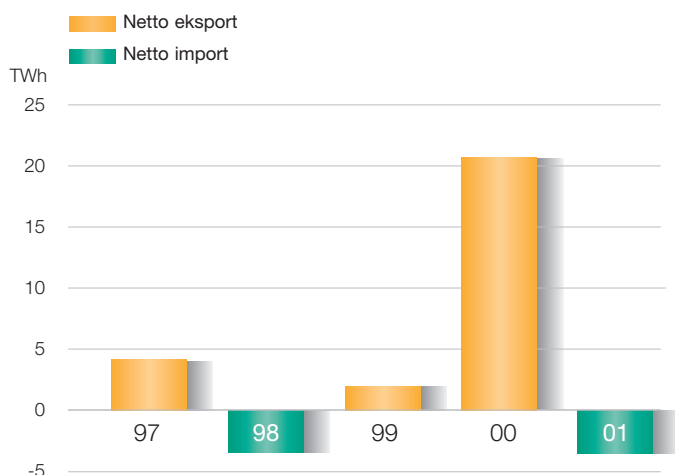
Skagerak Energi har en betydelig nettvirksomhet i Telemark og Vestfold. Selskapet har videre aktiviteter innenfor områder som konsulent- og installasjonsvirksomhet, energimåling og tele.

Skagerak Energi eier sluttbrukerselskapet Fjordkraft sammen med BKK og Statkraft SF. Selskapet eies av Statkraft (66,6 prosent), Skien kommune (15,2 prosent), Porsgrunn kommune (14,8 prosent) og Bamble kommune (3,4 prosent).

Import /eksport av kraft i Norge

Hedmark Energi AS

Hedmark Energi AS (HEAS) ble etablert i 1987. Selskapet er et av de større energiselskapene i innlands-Norge, og har 11 egne verk, i hovedsak i Glomma- og Trysilelvvassdraget. Fra deleide produksjonsanlegg disponerer Hedmark Energi 25 prosent av kraften fra Opplandskraft og 12 prosent av kraften fra Kraftverkene i Orkla.

Hedmark Energi eier 49,9 prosent av selskapet Eidsiva Energi AS. Eidsiva Energi AS ble etablert i 2000 etter en fusjon mellom nett- og sluttbrukervirksomhetene i Hamarregionen Energiverk AS og Lillehammer og Gausdal Energi AS. I 2001 fusjonerte nett- og sluttbrukervirksomheten til Hedmark Energi med Eidsiva Energi AS.

Ved Statkrafts inntreden som eier i HEAS ble det samtidig etablert et eget investeringsselskap, Energy Future Invest AS. Dette selskapet eies av HEAS (83,3 prosent) og Statkraft (16,7 prosent), og har som mål å investere i innovative vekstselskaper med tilknytning til energisektoren.

HEAS' største eiere er Statkraft (49 prosent), Hedmark fylkeskommune (43,1 prosent) og Åmot, Trysil og Engerdal kommuner (alle 2,0 prosent). De resterende aksjonærene er 8 kommuner i Hedmark fylke.

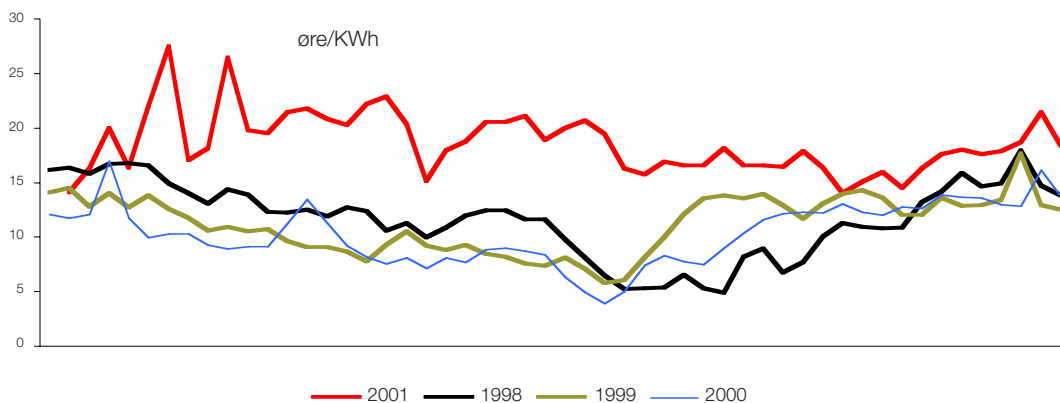
Trondheim Energiverk AS

Trondheim Energiverk AS (TEV) ble etablert i 1901, og er organisert som et konsern med et morselskap og datterselskaper innen produksjon, nett, fjernvarme og kraftsalg. TEV Kraft har 14 heleide kraftstasjoner i Nea- og Nidelv-vassdragene, og er i tillegg deleier i 5 verk i Orkla/ Grana. TEVs nettvirksomhet har enerett på distribusjon av elektrisk kraft i Trondheim og Klæbu, og er Norges fjerde største nettselskap. Fjernvarmevirksomheten til TEV produserer og distribuerer vannbåren energi til kunder i Trondheim, hovedsakelig basert på avfallsforbrenning og spillvarme. Sluttbrukerselskapet TEV Kraftsalg har ca. 84 000 kunder i Trondheims-området. Statkraft inngikk avtale om kjøp av 100 prosent av TEV fra Trondheim kommune i januar 2002. Avtalen må godkjennes av konkurransemyndighetene.

Finansielle investeringer

Statkrafts eierposisjoner i E-CO Vannkraft og Sydkraft er finansielle investeringer.

Spotpriser

KONSERNLEDELSEN

Konsernsjef: Bård Mikkelsen

Konserndirektører:

Chr. Rynning-Tønnesen, Økonomi/Finans/Strategi

Ragnvald Nærø, Kommunikasjon/Organisasjon

Jørgen Kildahl, Marked

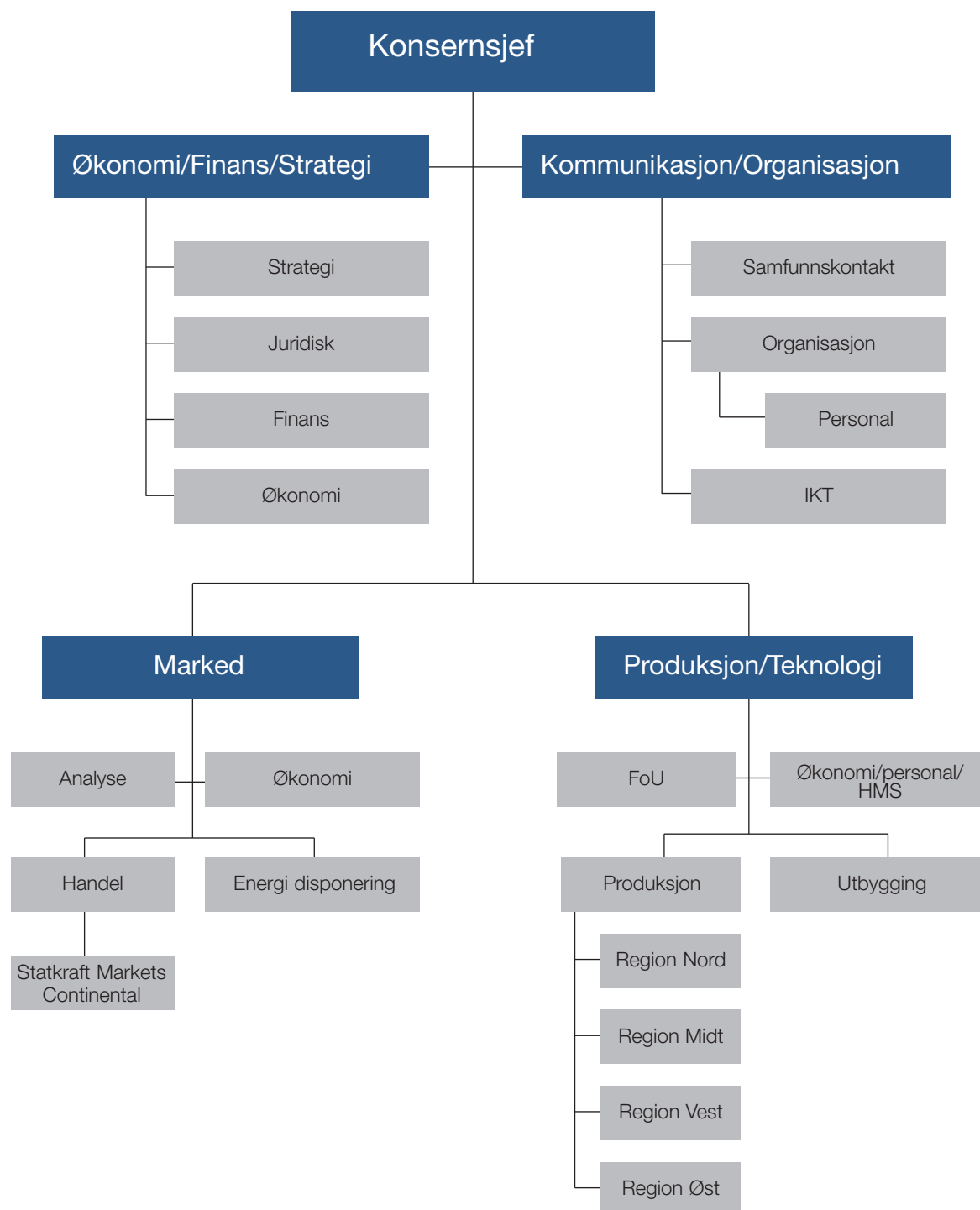
Øystein Løseth, Produksjon/Teknologi

Referansegruppe konsernsjef:

Adm. dir. Helge Skudal, Statkraft Holding AS

Dir. Finn Quale

Dir. Bjørn Blaker

Årets begivenheter

JANUAR:

Tyske E.ON Energie kjøper aksjer i Sydkraft og når en eierandel på 29,4 prosent og stemmeandel på 42,8 prosent og må derfor gi bud på alle aksjer i selskapet. Statkraft takker senere nei til tilbudet.

Statkraft øker eierandelen i HEAS fra 33,3 til 49 prosent ved at åtte av elleve eierkommuner selger resten av sine aksjer.

FEBRUAR:

E.ON Energie legger inn bud på Statkrafts aksjer i Sydkraft. Statkraft beholder eierposisjonen.

APRIL:

Statkraft stevner Elkem Saudefaldene for retten. Bakgrunnen er uenighet om hvem som skal betale for utskifting av rørgatene. (Saudefaldene leier kraftanleggene av Statkraft.)

MAI:

Statkraft tilføres 6 milliarder kroner i ny egenkapital og får økt lånerammen med 10 milliarder kroner.

Sydkraft, ABB og Statkraft inngår intensjonsavtale om å utvikle hydrogen som energibærer.

JUNI:

15 vestfoldkommuner vedtar å selge sine gjenværende aksjer i Skagerak Energi til Statkraft, som derved øker sin eierandel i selskapet fra 34 til 66,6 prosent.

Statkraft blir sertifisert i forhold til den internasjonale standarden for miljøledelse – ISO 14001.

Statkraft kjøper Vattenfalls 50 prosent eierandel i Nordic Hydropower AB og blir dermed eneeier. Ved dette øker Statkrafts indirekte eierandel i det laotiske vannkraftverket Theun-Hinboun fra 10 til 20 prosent.

Kong Harald og dronning Sonja besøker Hylene kraftverk som første stopp på en rundtur i Ryfylke.

JULI:

Statkraft overtar driftsansvaret for samtlige kraftverk som eies av AS Tyssefaldene, og 22 ansatte overføres samtidig til Statkraft.

Statkraft støtter en rekke kulturarrangementer økonomisk, bl.a. Landskappleiken 2001 i Rauland og Sunndal Kulturfestival.

Kongen og dronningen besøkte Hylene kraftverk i juni

I august besøkte FNs generalsekretær Kofi Annan med frue Hove kraftverk i Sogn

AUGUST:

FNs generalsekretær og senere fredsprisvinner Kofi Annan besøker Hove kraftverk i Vik i Sogn og Fjordane under sin sommerferie i Norge.

Statkraft og samarbeidspartnerne blir tildelt konsesjon for bygging av vannkraftverket Cheves, 14 mil utenfor hovedstaden Lima i Peru.

Konsernsjef Lars Uno Thulin tildeles St. Olavs orden.

SEPTEMBER:

Bård Mikkelsen tiltrer som ny konsernsjef etter Lars Uno Thulin.

Bedriftsforsamlingen i Agder Energi godkjenner Statkrafts kjøp av 45,5 prosent av aksjene i selskapet.

Statkraft selger sine anlegg i overføringsnettet, i hovedsak koblings- og transformatorstasjoner, til Statnett.

Statkraft inngår avtale med Tinn Energi Produksjon AS om eierskap, bygging og drift av Stegaros kraftverk i Tinn kommune.

OKTOBER:

Kraftutvekslingsavtalen knyttet til Viking Cable (kabelforbindelse Norge-Tyskland) mellom E.ON og Statkraft termineres. Som en del av erstat-

ninger for dette overtar Statkraft 1/3 av aksjene i Baltic Cable AB (kabelforbindelse Sverige - Tyskland) fra 1. januar 2002.

Arbeidet med vindmølleparken på Smøla blir startet etter at endelig konsesjon ble tildelt av OED i september. Utbyggingen vil foregå i to trinn og omfatter til sammen 72 turbiner på i alt 144 MW. Utbyggingen er kostnadsberegnet til over en milliard kroner og årsproduksjonen vil være 430 GWh.

Prosjekt for utvikling av saltkraftteknologi får 14 millioner kroner i støtte fra EU. Prosjektet er et samarbeid mellom blant andre SINTEF, Forskningsrådet og Statkraft.

DESEMBER:

Bystyret i Trondheim vedtar å selge alle aksjene i Trondheim Energiverk til Statkraft. Avtalen mellom kommunen og Statkraft ble undertegnet i januar 2002.

Statkraft er i sluttforhandlinger med eierkommunene om å kjøpe aksjer i BKK som vil øke eierandelen fra 26 til 49,9 prosent. Avtale om dette ble inngått i februar 2002.

Stortinget vedtar at Statkraft skal betale et utbytte til Staten for 2001 på nær 2,7 milliarder kroner.

H o v e d t a l l

Konsernet	Enhet	2001	2000	1999	1998	1997
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	10 394	5 285	5 601	5 314	5 353
Driftsresultat	Mill. kr	6 725	2 178	2 174	2 198	1 998
Årsresultat	Mill. kr	4 342	847	947	890	1 238
Totalkapital	Mill. kr	71 294	55 778	47 067	42 430	40 075
Egenkapitalandel	%	45,3	39,0	45,7	40,8	41,6
Kontantstrøm fra årets virksomhet	Mill. kr	5 430	1 772	1 849	1 256	1 427
Produksjon Statkraft SF*	TWh	33,3	40,2	32,5	32,4	27,5
Produksjon datterselskaper*	TWh	6,3	-	-	-	-

* Etter pumping og tap

Årsberetning 2001

Året 2001 var preget av fortsatt styrking av Statkrafts posisjon i markedet. Konsernet investerte betydelige beløp i eierandeler i andre kraftselskaper i Norge, og det ble inngått avtaler om ytterligere kjøp som planlegges gjennomført i 2002. Det er lagt ned et omfattende arbeid i å etablere gode samarbeidsformer mellom selskapene i Statkraftalliansen. I det integrerte nordiske kraftmarkedet gir disse kjøpene Statkraft en markedsandel på rundt 15 prosent av den samlede produksjonskapasiteten.

2001 ble også en milepæl ved at Statkraft oppnådde det beste økonomiske resultatet i konsernets historie, og kan for første gang rapportere om en tilfredsstillende avkastning på investert kapital. Årsresultatet etter skatt ble vel 4,3 milliarder kroner.

RESULTATREGNSKAPET

Driftsinntekter. Konsernet hadde i 2001 en total omsetning på 10 394 millioner kroner, som var om lag en fordobling fra året før.

Den vesentligste årsaken til økningen er at inntektene fra kraftsalget økte med 2 352 millioner kroner, blant annet som følge av høyere kraftpriser og positivt bidrag fra finansiell kraftomsetning. Vel 500 millioner kroner gjelder kraftsalg i Skagerak Energi AS, som konsolideres som datterselskap med virkning fra 1. oktober 2001, og fra Khimti-kraftverket i Nepal, som ble satt i drift i 2000 og hadde sitt første hele driftsår i 2001.

I tillegg er det inntektsført kompensasjon for flere forhold som til sammen beløper seg til om lag 2 500 millioner kroner i 2001. Dette gjelder erstatning for terminering av kraftutvekslingsavtalen med E.ON, som beløper seg til om lag 2 000 millioner kroner. E.ON erklærte "hardship" vedrørende utvekslingsavtalen knyttet til den plan-

lagte Viking Cable mellom Norge og Tyskland i juni 2001. Dette innebærer at E.ON vurderte de økonomiske forutsetningene som lå til grunn for gjennomføring av avtalen som så ugunstige, at selskapet valgte å bryte det videre samarbeidet. Etter forhandlinger ble avtalen terminert på tilfredsstillende vilkår for begge parter.

Videre bevilget Stortinget erstatning på vel 450 millioner kroner i samsvar med St. prp. nr. 52 (2001-2002) for tap knyttet til at utbyggingene Beiarn, Bjellåga og Melfjord ble stanset.

Netto driftsinntekter etter fradrag for overføringskostnadene ble 9 714 millioner kroner mot 4 671 millioner kroner året før.

Driftskostnadene i 2001 ble 2 989 millioner kroner og økte med knapt 500 millioner kroner fra året før. Dette gjelder i det vesentlige økninger som følge av konsolidering av datterselskaper i konsernet.

Driftsresultatet i 2001 beløp seg til 6 725 millioner kroner, mot 2 178 millioner kroner i 2000.

Det er i 2001 innarbeidet **resultatandeler** fra de tilknyttede selskapene Sydkraft AB, E-CO Vannkraft AS, Bergenhalvøens Kommunale Kraftselskap AS og Hedmark Energi AS med 1 054 millioner kroner, mot 729 millioner kroner året før. Det vesentligste av økningen skyldes salgsgvinster i Sydkraft som følge av at selskapet solgte en betydelig aksjeportefølje.

Netto finanskostnader økte med 68 millioner kroner, fra 1 142 millioner kroner i 2000 til 1 210 millioner kroner i 2001. Hovedårsaken til dette er økte rentekostnader knyttet til økt opplåning i forbindelse med kjøp av eierandeler i andre selskaper.

Skatter og avgifter. Skatter ble kostnadsført med 2 227 millioner kroner i 2001 mot 918 millioner kroner i 2000. Betalbar skatt var 1 350 millioner kroner høyere i 2001 enn i 2000.

Med tillegg av konsesjonsbetingede avgifter og erstatninger, beløp den samlede skatte- og avgiftsbelastningen i 2001 seg til 2 498 millioner kroner. Skatte- og avgiftsbelastningen på ordinær virksomhet utgjør 41 prosent, mens engangskompensasjonene beskattes med 28 prosent.

Årsresultatet før skatter ble 6 569 millioner kroner, mot 1 765 millioner kroner i 2000. Etter skatter utgjorde årsresultatet 4 342 millioner kroner mot 847 millioner kroner året før.

Årsresultatet kan fordeles i forhold til verdiskapningen i forretningsområdene i konsernets verdikjede. Etter korreksjon for engangskompensasjoner bidrar forretningsområde kraftproduksjon og -omsetning med 88 prosent av årsresultatet fra ordinær virksomhet. Nettvirksomheten bidrar

med 11 prosent, mens øvrige områder, som bl.a. består av sluttbruker- og konsulentvirksomhet, har mindre bidrag til konsernresultatet.

Det samlede årsresultatet etter skatt ga en avkastning på egenkapitalen på 16,1 prosent. Etter korreksjon for de betydelige engangskompensasjonene, viser resultatet av ordinær virksomhet en økt avkastning, fra 3,9 prosent i 2000 til 9,5 prosent i 2001.

I samsvar med regnskapslovens krav bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

INVESTINGER, FINANSIERING OG LIKVIDITET

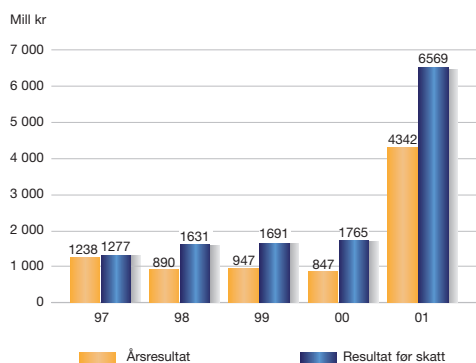
Statkraft foretok i 2001 samlede investeringer på 5 137 millioner kroner.

370 millioner kroner ble investert i egne kraftanlegg i Norge og knytter seg til en rekke rehabiliteringsprosjekter både på kraftverk og dammer.

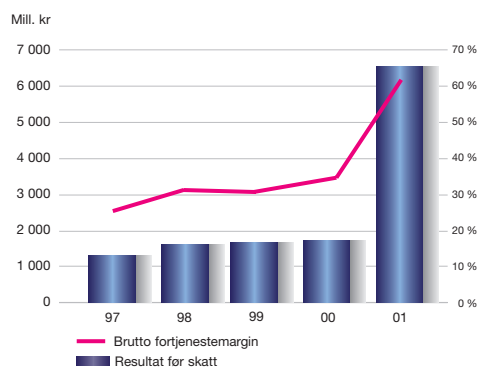
4 767 millioner kroner ble brukt til kjøp av eierandeler i andre selskaper. Dette omfatter først og fremst kjøp av aksjer i Hedmark Energi AS, Skagerak Energi AS, Nordic Hydropower AB og Sydkraft AB i Sverige.

Årets operasjonelle virksomhet ga en netto kontantstrøm på 3 489 millioner kroner. Statkraft var aktiv i lånemarkedene både i utlandet og i Norge i løpet av året. Det ble foretatt nye langsiktige låneopptak på 3,6 milliarder kroner.

Resultat før og etter skatt

Resultat før skatt

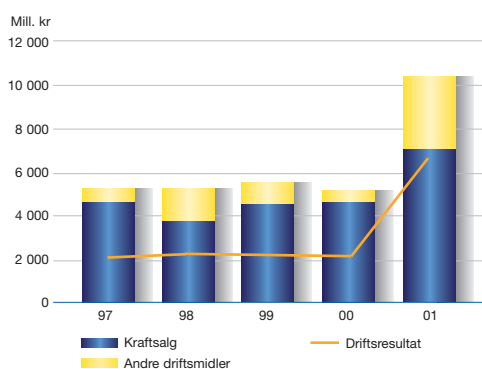

Låneopptakene fordelte seg på 2,2 milliarder kroner i det sveitsiske obligasjonsmarkedet, og 2,0 milliarder kroner i det norske obligasjonsmarkedet. Nedbetaling av langsiktige lån utgjorde 3,6 milliarder kroner. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på foretakets langsiktige lån var ved utgangen av året 4,7 år. Totale lån- og garanti-forpliktelser for Statkraft SF utgjorde 32,8 milliarder kroner ved utgangen av året. Statkrafts finansielle posisjon ble styrket i løpet av året ved at Stortinget vedtok å øke låne- og garanti-rammen med 10 milliarder kroner til 52,5 milliarder kroner samt å øke foretakskapitalen med 6 milliarder kroner. Foretaket har således kapasitet til å øke sine låne- og garantiforpliktelser med inntil 20 milliarder kroner i forhold til låne-rammen. Betydelige deler av denne kapasiteten vil bli benyttet dersom vedtatte kjøp av eierandeler i andre selskaper blir gjennomført i løpet av 2002. Statkrafts langsiktige rating er stabil på Aaa fra Moody's og AA+ fra Standard & Poor's.

Statkraft hadde en høy likviditetsbeholdning gjennom året som følge av behov for finansiell fleksibilitet og utbetalingen av økt foretakskapital i mai 2001. Konsernets likviditetsbeholdning var ved utgangen av året 6,9 milliarder kroner, mens ubenyttede trekkrettigheter beløp seg til 2,7 milliarder kroner. Den gode likviditetssituasjonen må sees i lys av et høyt forventet investeringsnivå for 2002.

Konsernets samlede egenkapital utgjorde ved årsskiftet 32,3 milliarder kroner, som tilsvarer en egenkapitalandel på 45,3 prosent.

Brutto driftsinntekter

RESULTATDISPONERING¹⁾

I statsbudsjettet for 2002 er utbyttet fra Statkraft til staten for 2001 satt til 2 690 millioner kroner. Dette tilsvarer 62 prosent av årsresultatet på 4 342 millioner kroner for konsernet. Statkraft SF bidrar med 3 884 millioner kroner til konsernresultatet. Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsoverskuddet for 2001:

(Beløp i millioner kroner)	Statkraft SF
Årsresultat	3 884
<i>Disponering av årets resultat:</i>	
Utbytte på foretakskapitalen	2 690
Overført til annen egenkapital	1 194

Det er i tillegg avgitt konsernbidrag på 491 millioner kroner før skatt.

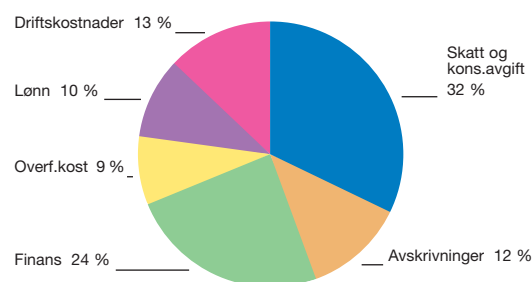
1) I Revidert Nasjonalbudsjett for 2002 har regjeringen foreslått å øke utbyttet med 950 millioner kroner til 3 640 millioner kroner. Konsekvenser av forslaget fremgår på første side i rapporten.

DET NORDISKE KRAFTMARKEDET

Markedsutviklingen i 2001 var preget av langt høyere priser enn i 2000. Den gjennomsnittlige spotprisen for 2001 ble 18,7 øre/kWh mot 10,3 øre/kWh i 2000 og 11,2 øre/kWh i 1999.

Prisutviklingen illustrerer kraftmarkedets følsomhet for variasjoner i temperatur og tilsig. Etter fire våtår på rad, med nedbør og tilsig over normalt, ble 2001 et år med tilnærmet normal ressurs-tilgang. Nyttbart tilsig i Norge ble 113,5 TWh eller 94 prosent av normalt, mens tilsiget i Sverige ble 76,2 TWh eller 113 prosent av normalt.

Kostnadsfordeling

Snømagasinene i Norge i 2001 var også betydelig lavere enn i 2000 og var de nest laveste på 20 år. Året 2001 var adskillig kaldere enn året før, men middeltemperaturen var likevel 0,5 °C over normalt. Magasinfyllingen ved inngangen til 2001 var 74,4 prosent av det maksimale for Norge og 70,7 prosent for Sverige. Til sammenligning var magasin-fyllingen ved inngangen til 2000 79 prosent av det maksimale for Norge og 62 prosent for Sverige.

Forbruket i 2001 indikerer et trendbrudd i forhold til den jevne veksten de siste 4-5 år her i landet, når det justeres for temperaturforholdene. Spesielt i siste halvår var det et fall i kraftforbruket i forhold til året før. Dette kan være en reaksjon på høyere strømpriser i 2001, men konjunkturfaktor kan også ha en viss betydning. Det totale kraftforbruket i Norge i 2001 ble 123,9 TWh, som var 3,4 TWh eller 2,8 prosent høyere enn i 2000. Kraftforbruket i alminnelig forsyning viste en økning fra 2000 på 3,2 TWh eller 3,9 prosent. Ved å ta hensyn til at 2001 var betydelig kaldere enn 2000, viser det temperaturkorrigerede forbruket en nedgang på 0,6 TWh eller 0,7 prosent. Kraftkrevende industri reduserte sitt forbruk med 0,7 TWh eller 2,1 prosent.

Den innenlandske kraftproduksjonen i 2001 var 120,3 TWh, som er en reduksjon fra rekordåret 2000 med 21,1 TWh eller 14,9 prosent. På grunn av snøsvikten ble det importert betydelige mengder i 2. og 3. kvartal, mens en våt og mild høst førte til netto eksport i 4. kvartal. Totalt for 2001 ble det netto importert 3,6 TWh, hvor 2,4 TWh kom fra Sverige, 0,8 TWh fra Danmark, 0,2 TWh fra Finland og de resterende 0,2 TWh fra Russland.

KRAFTPRODUKSJON OG -OMSETNING I STATKRAFT

I 2001 produserte Statkraft 33,3 TWh som er 6,9 TWh lavere enn året før og nær normalproduksjonen. Reduksjon av nedbør og tilsig forklarer forskjellen fra 2000.

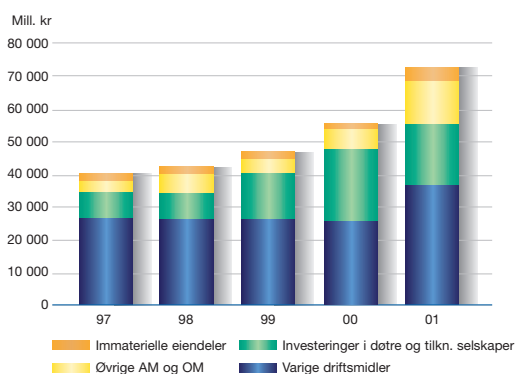
Statkraft kjøpte kraft på fysiske kontrakter tilsvarende 2,0 TWh i løpet av 2001, noe som er 1,0 TWh mer enn i 2000. Brutto kraft tilgjengelig for salg i 2001 ble derved 35,4 TWh mot 41,2 TWh i 2000.

Kraftsalg til industrien utgjorde ca. 20 TWh. Den største andelen av dette er bundet i politisk bestemte kontrakter, mens noen kontrakter er inngått til markedsvilkår. Videre er det solgt 2,2 TWh konsesjonskraft til fylker og kommuner. Industri- og konsesjonskraftkunder avtar 67 prosent av Statkrafts kraftproduksjon.

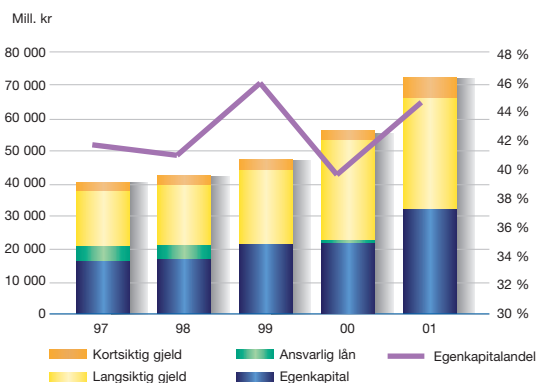
De to utenlandskontraktene med tyske E.ON og danske Elsam ble gjort om til finansielle avtaler ved inngangen til 2001, og er ikke med i årets fysiske kraftoversikt. Salg i spotmarkedet utgjorde 13,2 TWh, noe som er 4,3 TWh lavere enn i 2000.

Etter forhandlinger mellom Statkraft og E.ON ble kraftutvekslingsavtalen knyttet til den planlagte Viking Cable mellom Norge og Tyskland terminert i juni 2001 på tilfredsstillende vilkår for begge parter. Statnett og E.ON har besluttet at de ikke kommer til å videreføre kabelprosjektet på egen hånd. De finansielle kraftutvekslingsavtalene som Statkraft har med Elsam og E.ON har løpt ordinært i 2001.

Eiendeler

Egenkapital og gjeld

Kabelprosjektet NorNed mellom Norge og Nederland fortsetter og ble i 2001 sendt til notifisering i EU-Kommisjonen og den nederlandske regulatoren Dte. Statkraft har, sammen med 7 andre kraftprodusenter i Norge, avtale om fremtidig kraftutveksling mot Nederland via kabelen.

Statkraft introduserte i 2001 et nytt konsept for porteføljeforvaltning til kraftintensiv industri – Energiservice – der Statkraft selger tjenester og kompetanse innenfor kraftomsetning. Det er inngått slike avtaler med industribedrifter i Norge og Sverige.

Statnett videreførte i 2001 markedet for effektreserve. Som tidligere innbød Statnett til anbudsrunde vedrørende reservering av effekt både på produsent- og forbrukersiden. Statkraft var også i 2001 en betydelig deltaker i effektreserve-markedet.

Statkrafts virksomheter i Nederland og Tyskland er fra 1. januar 2001 blitt integrert med Statkrafts markedsaktivitet i Norden. Aksjene i Statkraft Markets B.V. (Nederland) er overført fra morselskapet i Norge til Statkraft Markets GmbH (Tyskland), hvor virksomheten også ledes fra. Selskapene er aktive både i kraftmarkedene og i gassmarkedene i Europa. Fra og med 2002 vil selskapene operere Statkrafts andel i Baltic Cable.

På overføringsområdet har det for tariffene i sentralnettet vært en viss tilpasning mellom de nordiske landene de siste årene. For norske produsenter har dette medført en positiv utvikling. Fra 2000 til 2002 vil fastleddet i tariffen for produksjon i Norge reduseres fra 1,04 øre/kWh til 0,8 øre/kWh. De nordiske systemoperatørene har en målsetting om at tariffen for produksjon i det

nordiske markedet skal være 0,5 øre/kWh +/- 0,3 øre/kWh. I tillegg til fastleddet kommer energavgiften. Norge ligger derved i øvre del av prisområdet, mens konkurrenter i nabolandene stort sett ligger i nedre del av området. Statkraft bifaller den positive utviklingen i tariffens fastledd, men anser at det av hensyn til konkurransen mellom produsentene vil være nødvendig med en ytterligere harmonisering av tariffene i det nordiske markedet. Statkraft støtter arbeidet for å få felles systemansvar i Norden for å få bedre utbygging og drift av det samlede kraftsystemet.

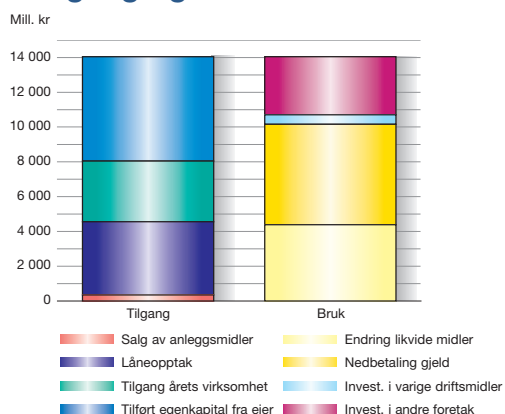
Drift og vedlikehold av kraftverkene

Tilgjengeligheten i produksjonsapparatet var i 2001 noe lavere enn i de senere år; 88,5 prosent mot 95,4 prosent i 2000. Den viktigste årsaken til nedgangen var langvarig havari på et stort aggregat i Kvittdal. Dette har imidlertid ikke lagt begrensninger av betydning på Statkrafts agering i kraftmarkedet. Vedlikeholdet av kraftverkene for øvrig er markeditilpasset, og hensynet til den løpende kraftproduksjonen veier tungt ved planlegging og gjennomføring av vedlikeholdsarbeider. Ut fra kraftanleggenes alder ventes et økt rehabiliteringsbehov i årene fremover.

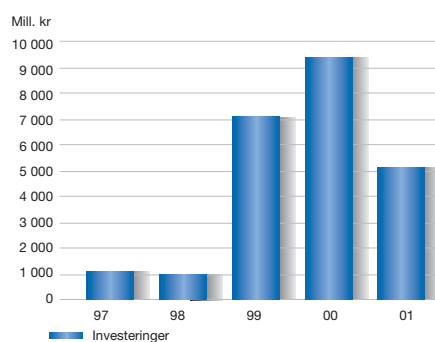
Prosesen for effektivisering og nedbemanning innenfor produksjonsapparatet fortsatte i 2001, med tiltak innenfor førtidspensjon, sluttpakker og utdanningspermisjon. I løpet av 2001 er virksomheten redusert med 41 årsverk som følge av tiltakene. Statkraft overtok driften av AS Tyssefaldenes kraftanlegg fra 1. juli 2001 og fikk samtidig overført 22 medarbeidere fra Tyssefaldenes vedlikeholdsavdeling.

Statkraft SF har inngått avtale om salg av alle selskapets nettanlegg til Statnett med virkning fra

Kontantstrømmer - tilgang og bruk

Investeringer

1. januar 2002. Det er inngått en treårig avtale som innebærer at Statkraft i perioden skal ivareta drift og vedlikehold av anleggene.

Ny kraftproduksjon i Norden

Markedet går mot underdekning av kraft i Norden og i særlig grad i Norge. I et normalår er det allerede i dag et importbehov. Med det nåværende og forventede prisnivå er det svak lønnsomhet i investeringer i ny produksjonskapasitet. Derfor forventes det at underdekningen vil vedvare i Norden som helhet, basert på moderate forventninger til etterspørselsvekst i regionen og de forventede investeringer i ny kapasitet.

Statkraft søker å utvikle vannkraft og annen miljøvennlig energi for å realisere ny produksjonskapasitet. Statkraft eier en tredjedel i Naturkraft AS som er etablert for utvikling av gasskraftprosjekter i Norge.

Rammevilkårene for utbygging av ny vannkraft i Norge ble strammet inn i 2001 med hensyn til vektlegging av miljøhensyn ved naturinngrep. Dette resulterte i at Statkraft ble gitt pålegg om å stanse alt arbeid med utbygging av prosjektene Beiarn, Bjellåga og Melfjord i Nordland. Dette innebærer at ny kapasitet på om lag 1 TWh ikke blir bygget ut som planlagt. Staten har utbetalt erstatning som skal dekke Statkrafts tap som følge av pålegget.

Det største pågående prosjektet for vannkraft er byggingen av et nytt Bjølvo kraftverk til erstatning for det gamle kraftverket som er i dårlig teknisk stand og har pålegg om utskifting av smisveiste rør. Videre er Statkraft, i samarbeid med Tinn Energi Produksjon AS i gang med byggingen av småkraftverket Stegaros i Telemark. Samlet gir

disse to kraftverkene en produksjonsøkning på om lag 80 GWh.

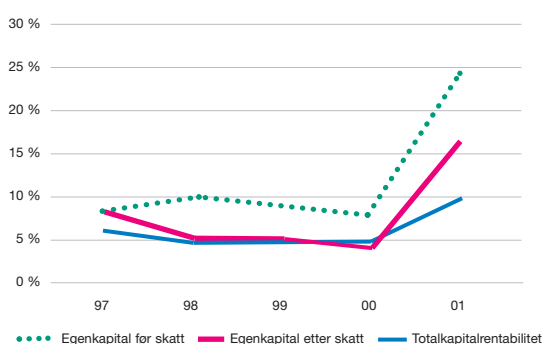
Statkraft har gyldig konsesjon på bygging av vindmøllerparker på Smøla og Hitra, mens en konsesjon for bygging på Stadlandet ble avslått av Olje- og energidepartementet etter ankebehandling. De godkjente prosjektene tilsvarer til sammen en produksjonskapasitet på om lag 550 GWh årlig. Høsten 2001 startet arbeidet med byggetrinn 1 på Smøla. Det pågår også forberedende arbeider for ytterligere vindkraftprosjekter. Utbygging av vindparker forutsetter at prosjektene viser lønnsomhet og at rammebetingelsene legges til rette for dette, blant annet gjennom tildeling av investeringsstøtte.

Prosjektene for produksjon av gasskraft i regi av Naturkraft AS, som eies av Statoil, Norsk Hydro og Statkraft, er hittil ikke funnet tilstrekkelig lønnsomme med dagens rammebetingelser og kraftpriser. Selskapet har søkt om forlengelse av konsesjonene for å kunne realisere utbyggingene på et senere tidspunkt.

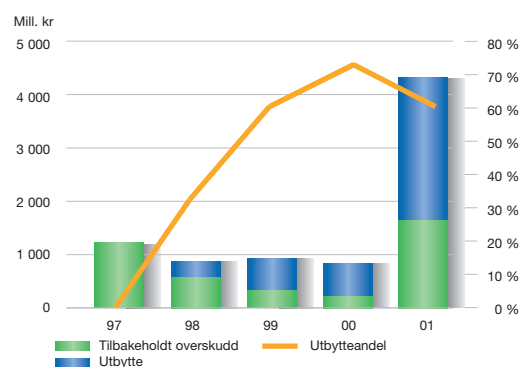
Forskning og utvikling

FoU er et viktig virkemiddel for å sikre den langsiktige lønnsomheten i eksisterende og nye vannkraftprosjekter. Dette kan blant annet gjøres gjennom bruk av nye tekniske løsninger og produksjonsmetoder. Videre er FoU viktig for å nå Statkrafts mål for produksjon av ny energi, samt å utforske muligheter og behov for nye energibærere. Alternativer til tradisjonell vannkraft må utvikles, da det uutnyttede vannkraftpotensialet i Norge er begrenset. Statkraft har et langsiktig perspektiv på satsingen, og vektlegger arbeidet med å finne miljømessig gode løsninger.

Rentabilitet

Disponering av årsresultat

I 2001 fikk Statkraft EU-støtte til sitt arbeid med å utvikle løsninger for å utnytte osmotisk potensial mellom ferskvann og saltvann i kraftproduksjon. Videre arbeider Statkraft med bruk av hydrogen som fremtidig energibærer i et mulig samarbeid med Sydkraft og ABB. Hydrogen produsert fra fornybare energikilder, brukt som drivstoff og til stasjonær energiforsyning vil kunne gi betydelige miljøgevinster.

EIERSKAP I ANDRE SELSKAPER

Norden

Statkraft har som mål å bli et ledende energiselskap, bl.a. gjennom eierskap i og samarbeid med alliansepartnere med stort regionalt vekstpotensial. Statkrafts mål er å komme i majoritetsposisjon i de selskaper der dette er ønsket. I forhandlingene om kjøp av eierandeler anses Statkraft å være en attraktiv samarbeidspartner for eierkommunene. Det ble gitt bred støtte til Statkrafts strategi ved Stortingets behandling av kapitalutvidelsen i selskapet våren 2001.

I 2001 ble eierandelen i Hedmark Energi AS økt fra 33,3 til 49 prosent. Videre kjøpte Statkraft seg opp fra 34 til 66,6 prosent i Skagerak Energi AS.

Statkraft inngikk i 2001 avtale med kommunene som eier **Agder Energi AS** om kjøp av 45,5 prosent av aksjene i selskapet, med overdragelse av aksjene i 2002. I januar 2002 ble det underskrevet avtale med Trondheim kommune om kjøp av 100 prosent av aksjene i **Trondheim Energiverk AS**. Videre ble det i februar 2002 inngått avtale med eierkommunene i **Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS** (BKK) om å overta ytterligere aksjer i selskapet, noe som vil øke eierandelen fra 26 til 49,9 prosent.

De avtalte aksjekjøpene i **Agder Energi, Trondheim Energiverk og BKK** må godkjennes av Konkurransetilsynet. Avtalene med Agder Energi og BKK er inngått med forbehold om tilsynets godkjenning.

Konkurransetilsynet av slo i mars 2002 Statkrafts søknad om erverv av aksjene i Agder Energi. Tilsynet har i sin avgjørelse lagt til grunn Statkrafts

størrelse i forhold til konkurransetsituasjonen i Sør-Norge. Statkraft anser at konsernets størrelse må vurderes med utgangspunkt i det felles nordiske markedet og ikke i forhold til regionale områder. Eventuelle midlertidige flaskehalsar i overføringskapasiteten som i perioder kan gi regionale prisområder, bør ikke legges til grunn for beslutninger knyttet til den langsiktige restruktureringen i bransjen. Mer permanente flaskehalsar i Norge og mot Norden er det Statnett og de øvrige nordiske systemansvarlige nettselskaperens ansvar å utbedre. Det har for øvrig vært en betydelig økning av overføringskapasiteten de senere år, og dette er en utvikling Statkraft forventer vil fortsette. Statkraft vil anke avgjørelsen vedrørende aksjekjøpet i Agder Energi inn for Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Gjennom de realiserte og avtalte kjøpene vil Statkraft nærme seg en posisjon og størrelse som er i tråd med selskapets strategi. Statkraft har en produksjonskapasitet på om lag 34 TWh i egne kraftverk. Med tillegg av produksjonen i de regionale selskapene som Statkraft har eierandeler i, anses en naturlig produksjonsplattform for konsernet å være 60-65 TWh i Norge. Dette utgjør 15-17 prosent av den samlede produksjonskapasiteten i det integrerte nordiske kraftmarkedet. Til sammenligning har svenske Vattenfall 21 prosent av markedet i Norden.

I forbindelse med selskapenes restrukturering har BKK og Skagerak Energi fusjonert sin sluttbrukervirksomhet i selskapet Fjordkraft AS. Statkraft SF har en direkte eierandel på 3,2 prosent i Fjordkraft og en indirekte andel på 48,8 prosent gjennom Skagerak. Eierskapet behandles som felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet.

Energiselskapene som Statkraft kjøper seg inn i omfatter alle ledd i verdikjeden fra kraftproduksjon og engrosomsetning til sluttbrukervirksomhet. Statkraft vil derved direkte eller gjennom de andre selskapene være involvert i hele verdikjeden, noe som innebærer en utvidelse i forhold til kjernevirksomheten innenfor kraftproduksjon og kraftomsetning.

Som en del av kompensasjonen knyttet til termineringen av kraftutvekslingsavtalen med det tyske selskapet E.ON, jfr. omtale ovenfor, har Statkraft

overtatt 1/3 av aksjene i Baltic Cable AB som eier en kabelforbindelse mellom Sverige og Tyskland. Selskapet Statkraft Markets AB er etablert for å ivareta Statkrafts interesser i Sverige i forbindelse med kabelen.

E.ON kjøpte seg i 2001 opp til en eierandel på vel 50 prosent i Sydkraft AB i Sverige, noe som utløste tilbudsplikt om å kjøpe ut de øvrige eierne. Statkraft hadde en eierandel på 35,7 prosent av kapitalen i selskapet ved utgangen av 2001. Som en del av ovennevnte kompensasjon kjøpte Statkraft 1. mars 2002 aksjer i Sydkraft AB som øker Statkrafts eierandel fra 35,7 til 44,6 prosent.

Asia og Sør-Amerika

Statkraft kjøpte i 2001 Vattenfalls 50 prosents eierandel i Nordic Hydropower AB. Statkraft ble derved ene-eier i selskapet og økte sin indirekte eierandel i vannkraftverket Theun-Hinboun i Laos fra 10 til 20 prosent.

Statkraft solgte en eierandel på 23 prosent i Himal Power Ltd, som eier vannkraftverket Khimti i Nepal, til BKK AS. Etter aksjesalget er Statkrafts direkte eierandel i kraftverket redusert fra 74 til 51 prosent. Politisk uro førte til at det ble erklært unntakstilstand i Nepal i november 2001. Dette har ikke hatt noen konsekvenser for kraftproduksjonen. Bemanningen ved kraftverket vurderes løpende ut fra den aktuelle situasjonen i landet.

Statkraft vurderer nye internasjonale investeringer i Asia og Sør-Amerika.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Bård Mikkelsen tiltrådte som konsernsjef i Statkraft 1. september 2001. Styret vil berømme tidligere konsernsjef Lars Uno Thulin for hans ledelse av Statkrafts betydelige omstilling og utvikling gjennom 10 år. Lars Thulin døde i mars 2002.

Styret takker ledelsen og alle ansatte for innsatsen som ga det positive resultatet i 2001.

Det har de siste årene vært et betydelig fokus på sikkerhet og arbeidsmiljø. Statkraft er inne i et flerårig forbedringsprogram som skal sikre lokalt

engasjement og ledelsesmessig oppfølging av HMS. Dette har bidratt til en stor åpenhet rundt nestenulykker og farlige forhold. Det har i 2001 vært jobbet med å forbedre rutiner og metoder for gjennomføring av risikoreduserende tiltak og iverksetting av forbedringstiltak. Dette arbeidet videreføres i 2002.

Skaderapporteringen i 2001 omfatter flere datterselskaper enn tidligere. Skadefrekvensen ut fra skader totalt sett, med og uten fravær (H2-verdien), er redusert til 12,1 mot 13,9 i år 2000. Det er imidlertid en mindre økning i skadefraværsfrekvensen med fravær (H1-verdien) til 7,1 mot 6,1 i 2000.

Skadefraværstallet eller skadealvorlighetsgraden (F-verdien) var 156 mot 57 året før. Sykefraværet var 4,5 prosent i 2001, mot 4,2 året før. Økningen i sykefravær og F-verdi skyldes i hovedsak fravær som følge av hendelser mot slutten av 2000. En trafikkulykke og en koblingsskade ga et samlet langtidsfravær på ett årsverk. Dette utgjør om lag halvparten av F-verdien.

Definisjoner:

H1-verdien:

skader med fravær x 1 mill./totalt arbeidede timer

H2-verdien:

skader med og uten fravær x 1 mill./totalt arbeidede timer

F-verdien:

skadefraværsdager x 1 mill./totalt arbeidede timer

YTRE MILJØ

Det har i 2001 vært gjennomført en rekke tiltak for å forbedre Statkrafts miljøprestasjoner.

I juni 2001 ble Statkraft miljøsertifisert etter ISO-14001 standarden. Sertifiseringen er en viktig milepæl i et omfattende arbeid for å systematisere og effektivisere arbeidet med det ytre miljø. Det ble blant annet gjort et betydelig arbeid med å identifisere potensielle miljøaspekter i hele virksomheten og tilrettelagt rutiner for å kunne nå selskapets ambisiøse miljømål. En egen miljørapport vil bli utgitt for 2001.

Miljøvirkninger av energiproduksjon kan doku-

menteres på ulike måter. Statkraft har i 2001 deltatt aktivt i videreføringen av arbeidet med å utvikle sertifiserbar miljøvaredeklarasjon av elektrisitet. Dette arbeidet innebærer en omfattende dokumentasjon av miljøaspektene ved de enkelte produksjonsstedene. En slik deklarasjon vil kunne presentere nøytrale data for miljøpåvirkning ved produksjon av energi fra ulike produksjonsanlegg.

Statkraft har i 2001 arbeidet for å tilrettelegge for omsetning av grønne sertifikater og CO₂-kvoter der miljøvaredeklarasjoner vil kunne inngå som dokumentasjon. Det er besluttet å sertifisere 5-6 kraftverk i RECS (Renewable Energy Certificate System). Statkraft har i 2001 eksportert "grønn" elektrisitet til Nederland.

Statkraft har i 2001 gjennomført en rekke miljøforbedrende tiltak både i tilknytning til eksisterende produksjonsapparat og ved etablering av ny produksjonskapasitet.

Kompenserende miljøtiltak i form av vedlikehold av terskler, fisketrapper og andre biotopjusterende tiltak inngår i den daglige driften og foregår kontinuerlig. I 2001 ble om lag 570 000 smolt og settefisk av laks og ørret satt ut. Statkraft eier og driver 5 settefiskanlegg.

Statkraft har i 2001 hatt 4 brudd på manøvreringsreglement og 4 miljøbrudd. Ingen av hendelsene har medført vesentlige miljøkonsekvenser. Organisasjonen har høyt fokus på korrigerende tiltak for å bedre oppfølgingen av konsesjonsvilkårene.

I samarbeid med SINTEF videreutvikler Statkraft verktøy for simulering av miljøpåvirkning ved inngrep i vassdrag. I nye kraftprosjekter er det videre lagt vekt på åpne planprosesser som involverer lokal

kunnskap og interesser allerede fra idéstadiet. I tillegg til å realisere fornybar energi i form av vindkraft og vannkraft, arbeider Statkraft med å utvikle nye miljøvennlige energikilder og energibærere.

FREMTIDSUTSIKTER

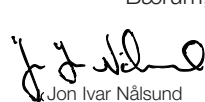
2002 vil være preget av fortsatt sterkt fokus på videreutvikling av Statkrafts posisjon i tråd med strategien. Dette innebærer økt verdiskaping ved å bygge ut, produsere og omsette energi, og sammen med alliansepartnere videreutvikle lønnsomheten innen distribusjon og sluttbrukervirksomhet. Gjennomføringen av avtalte kjøp av nye eierandeler i BKK, Agder Energi og Trondheim Energiverk vil stå sentralt. Samlet vil planlagte oppkjøp og investeringer i ny produksjonskapasitet i konsernet kreve en kapitalinnsats på vel 15 milliarder kroner. I denne forbindelse må rammebetingelsene vedrørende Statkrafts størrelse i markedet avklares, og Statkraft vil bidra til dette i dialog med konkurransemyndighetene.

Sammenfallet av europeisk liberalisering, teknologiske fremskritt og etterspørselen av miljøvennlig energi gir Statkraft en unik posisjon i et stadig mer konkurranseutsatt kraftmarked. Med kjernekompetanse innen vannkraft og finansiell handel foreligger interessante forretningsmessige muligheter både i Europa og andre utvalgte regioner i Asia og Sør-Amerika.

Statkraft går inn i 2002 med større beholdning i vannmagasinene enn normalt. Forutsatt tilsigs- og markedsforhold omtrent som i et normalår, vil resultatet av selskapets ordinære virksomhet kunne bli omtrent som i 2001. Kraftmarkedet er imidlertid labilt, og det knytter seg derfor betydelig usikkerhet til resultatutviklingen.

Statkrafts styre
Bærum, 19. mars 2002

Terje Vareberg
Styreleder

Jon Ivar Nåsund

Odd Vanvik

Marit Büch-Holm

Anders Eckhoff

Tom Andersen

Jan Stenersen

Toril Mølmshaug

Inger Østensjø

Bård Mikkelsen
Konsernsjef

Åpenhet og samarbeid om nye kraftprosjekter

Vi får stadig ny kunnskap om hvordan våre aktiviteter påvirker det ytre miljø. I planlegging av nye kraftprosjekter ønsker vi å ligge i forkant av denne utviklingen. Større åpenhet og samarbeid med de berørte parter tidlig i planfasen gir stor fleksibilitet og er en god tilnærming til et samfunn i stadig endring.

Tidlig involvering og åpne planprosesser benyttes flere steder, blant annet i Helgeland både i forbindelse med ny vannkraft og opprustings- og utvidelsesprosjekter i tilknytning til Røssågværkene. Dialogen med lokalsamfunnene har her skapt et fruktbart og utstrakt samarbeid der Statkraft og lokalsamfunnet arbeider for å finne frem til gode og fornuftige energiprosjekter. Hensynet til miljø og brukerinteresser står sentralt og målet er å høste av naturens overskudd.

Arbeidsformen innebærer at berørte lokalsamfunn kontaktes allerede på idéstadiet og det innledes dialog basert på grove skisser av prosjektets omfang, tekniske løsninger og lokaliseringer av inngrep. Prosjektet utvikles deretter i tett samarbeid med alle berørte parter, fra den enkelte grunneier til kommunale og regionale myndigheter. Det legges opp til å få frem en felles forståelse for både muligheter og begrensinger både av forretningsmessig, teknologisk og miljømessig karakter, før de formelle prosessene starter. Fokus settes på hva naturen kan tåle, og miljøaspektene er derfor viktige kriterier for utformingen av prosjektet. Prosessene gjennomføres trinnvis slik at

planarbeidet kan avbrytes dersom de involverte partene avdekker forhold som gjør prosjektet ulønnsomt eller at miljøkonsekvensene ved en gjennomføring ikke er akseptable.

Miljømerket elektrisitet

All energiproduksjon kan måles etter hvor miljøvennlig den er. Dette gjelder også norsk vannkraft. I erkjennelsen av at vannkraften har vesentlige miljøfordeler, er det viktig å få synliggjort dette på en måte og med en metode som er internasjonalt anerkjent. Høsten 2001 gjennomførte Statkraft en forstudie der ulike typer miljømerking av elektrisitet ble vurdert. Studien anbefalte utarbeidelsen av en miljøvaredeklarasjon for et konkret kraftverk.

Miljøvaredeklarasjonen skal følge en internasjonal standard (ISO 14025), den skal inneholde etterprøvbare informasjon og skal sertifiseres av en uavhengig tredjepart. Malen for deklarasjonen ble utviklet i 2001 i det nordiske NIMBUS-prosjektet og skal synliggjøre miljøvirkninger ved produksjon av 1 kWh. Deklarasjonen skal inneholde informasjon knyttet til kraftverkets totale livsløp (LCA data),

LCA: Life cycle assessment. Livsløpsanalyser med vekt på miljøvirkning av anlegget

blant annet om bedriftens miljøstyringssystemer, ressurser som gikk med til bygging og drift av kraftverket, utslipp som kan påvirke global oppvarming, gir sur nedbør, påvirker ozonlaget, bakkenær ozon, næringsanrikning av elver og vann og håndtering av avfall fra anlegget. Dersom anlegget rives etter endt bruk, skal også ressursbruk og utslipp i forbindelse med dette deklarerer.

I tillegg utarbeider vi en metode for å verdivurdere miljøkonsekvensene av vannkraft ved å beregne miljøkostnaden i øre/kWh. Denne metoden angir hvilken vektlegging samfunnet gir de enkelte miljøaspektene. I undersøkelser av norske vannkraftanlegg varierte miljøkostnaden fra 0,6-7,3 øre/kWh, i 6 eksisterende og 2 planlagte kraftverk. Miljøkostnaden fremkommer etter intervjuer med representative utvalg av befolkningen, både lokalt og regionalt. Metoden anvendes i EU-sammenheng og er kjent under betegnelsen ExternE.

Miljøvaredeklarasjoner er en type miljømerking som kan benyttes som dokumentasjon ved omsetning av grønn el. Utarbeidelsen av deklarasjoner er ressurskrevende og vil trolig være avhengig av om markedet etterspør slik dokumentasjon.

Resultatregnskap

1.1. - 31.12.

Konsern

Statkraft SF

2001	2000	1999	Beløp i mill. kr	Note	2001	2000	1999
7 038	4 686	4 525	Kraftsalg	2,3	6 417	4 576	4 539
3 356	599	1 076	Andre driftsinntekter	4	2 880	467	410
10 394	5 285	5 601	Brutto driftsinntekter		9 297	5 043	4 949
-680	-614	-689	Overføringskostnader		-652	-611	-690
9 714	4 671	4 912	Netto driftsinntekter		8 645	4 432	4 259
741	625	644	Arbeidskraftskostnader	5,20	434	436	335
271	252	231	Erstatninger og konsesjonsavgifter	6	262	250	231
1 020	767	1 064	Andre driftskostnader	7	829	805	730
957	849	799	Ordinære avskrivninger	12,13	807	801	759
2 989	2 493	2 738	Driftskostnader		2 332	2 292	2 055
6 725	2 178	2 174	Driftsresultat		6 313	2 140	2 204
1 054	729	442	Resultatandel i tilknyttede selskaper	14	-	-	-
650	426	210	Finansinntekter	8	1 442	893	354
-1 860	-1 568	-1 135	Finanskostnader	8	-1 761	-1 523	-1 118
-1 210	-1 142	-925	Netto finansposter		-319	-630	-764
6 569	1 765	1 691	Resultat før skatter		5 994	1 510	1 440
-2 109	-759	-636	Betalbare skatter	9	-2 053	-845	-637
-118	-159	-108	Endring utsatt skatt	9	-57	49	-117
-2 227	-918	-744	Skattekostnad		-2 110	-796	-754
4 342	847	947	Årsresultat		3 884	714	686
70	6	1	Herav minoritetens andel				
4 272	841	946	Herav majoritetens andel				
			Disponering av årets resultat				
			Utbytte		2 690	631	600
			Til annen egenkapital		1 194	83	86
			Konsernbidrag				
			Avgitt konsernbidrag (før skatt)		491	514	14

Statkrafts styre
Bærum, 19. mars 2002

Terje Vareberg
Styreleder

Jon Ivar Nåsund

Odd Vanvik

Marit Büch-Holm

Anders Eckhoff

Balansen

31.12.

Konsern

Statkraft SF

2001	2000	1999	Beløp i mill. kr	Note	2001	2000	1999
EIENDELER							
3 386	2 271	2 123	Immaterielle eiendeler	12	2 192	2 235	2 026
36 585	25 596	26 095	Varige driftsmidler	13	23 503	23 975	24 600
19 018	22 214	14 348	Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	14	9 075	8 627	8 262
1 411	1 959	1 717	Øvrige finansielle anleggsmidler	15	19 898	17 049	8 197
60 400	52 040	44 283	Anleggsmidler		54 668	51 886	43 085
47	34	31	Varer		44	33	30
3 683	1 040	1 308	Fordringer	16	3 099	1 099	1 114
263	150	146	Investeringer	17	-	-	6
6 901	2 514	1 299	Bankinnskudd, kontanter og lignende	18	5 937	1 062	1 012
10 894	3 738	2 784	Omløpsmidler		9 080	2 194	2 162
71 294	55 778	47 067	Eiendeler		63 748	54 080	45 247
EGENKAPITAL OG GJELD							
25 250	19 250	19 250	Innskutt egenkapital	19	25 250	19 250	19 250
3 378	2 412	2 170	Opptjent egenkapital	19	2 722	1 528	1 444
3 698	80	83	Minoritetsinteresser	19	-	-	-
32 326	21 742	21 503	Egenkapital		27 972	20 778	20 694
1 914	556	146	Avsetning for forpliktelser	20	291	231	112
100	98	82	Ansvarlig lån		-	-	-
31 133	30 557	21 681	Annen langsiktig gjeld	21	30 985	30 482	21 018
33 147	31 211	21 909	Langsiktig gjeld		31 276	30 713	21 130
35	89	1 348	Rentebærende gjeld	22	-	88	1 348
981	692	573	Betalbar skatt	9	693	640	578
4 805	2 044	1 734	Annen rentefri gjeld	23	3 807	1 861	1 497
5 821	2 825	3 655	Kortsiktig gjeld		4 500	2 589	3 423
71 294	55 778	47 067	Egenkapital og gjeld		63 748	54 080	45 247
2 098	2 100	2 105	Pantstillelser	24	2 098	2 100	2 105
5 803	6 750	2 466	Garantiansvar	24	5 722	6 652	2 172

Tom Andersen

Jan Stenersen

Toril Mølmshaug

Inger Østensjø

Bård Mikkelsen
Konsernsjef

K o n t a n t s t r ø m o p p s t i l l i n g

K o n s e r n

S t a t k r a f t S F

2001	2000	1999	Beløp i mill. kr	Note	2001	2000	1999
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN							
4 342	847	946	Årets resultat		3 884	714	686
-78	-127	-4	Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler		-69	18	-1
957	849	799	Ordinære avskrivninger		807	801	759
91	29	-	Nedskrivning anleggsmidler		56	29	-
118	174	108	Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel		57	-49	117
5 430	1 772	1 849	Tilført fra årets virksomhet		4 735	1 513	1 561
6	93	18	Endring i lager, debitorer og kreditorer		114	72	-189
-673	-410	-215	Resultatandel i tilknyttede selskaper		-	-	-
-1 274	-115	1 821	Endring i andre kortsiktige poster		-1 932	-893	1 926
3 489	1 340	3 473	Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	2 917	692	3 298
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ INVESTERINGER							
-546	-630	-391	Investeringer i varige driftsmidler		-395	-394	-161
349	1 287	23	Salg av anleggsmidler (salgssum)		173	11	16
-3 340	-8 781	-6 635	Investeringer i andre foretak		-559	-359	-2 510
-3 537	-8 124	-7 003	Netto likviditetsendring fra investeringer	B	-781	-742	-2 655
LIKVIDER TILFØRT/ BRUKT PÅ FINANSIERING							
4 210	10 490	5 928	Opptak av ny langsiktig gjeld		4 210	10 282	5 743
-3 622	-1 227	-2 314	Nedbetaling av langsiktig gjeld og ansvarlig lån		-3 481	-1 212	-2 584
-2 153	-1 264	-581	Endring i andre langsiktige fordringer og gjeld		-3 990	-8 970	-4 413
6 000	-	-	Innskudd av aksjekapital		6 000	-	-
4 435	7 999	3 033	Netto likviditetsendring fra finansiering	C	2 739	100	-1 254
4 387	1 215	-497	Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	4 875	50	-611
2 514	1 299	1 796	Likviditetsbeholdning 01.01.		1 062	1 012	1 623
6 901	2 514	1 299	Likviditetsbeholdning 31.12.		5 937	1 062	1 012

Regnskapsprinsipper

REGSKAPSREGLER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med norsk lov og norske regnskapsstandarder. Statkraft SF er etablert som et statsforetak, og virksomheten reguleres særskilt gjennom Lov om Statsforetak.

KONSERNREGSKAPSPRINSIPPER

Datterselskaper

I konsernregnskapet inkluderes de selskaper hvor Statkraft har bestemmende innflytelse. Datterselskaper kjøpt eller etablert i løpet av året, inkluderes fra og med kjøps-/etableringstidspunktet. Investeringer som vurderes å være uvesentlige for konsernet, konsolideres ikke, men behandles til kostmetoden både i selskaps- og konsernregnskapet.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som en økonomisk enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværende og intern omsetning mellom selskaper innenfor konsernet eliminert. Videre er intern fortjeneste ved egne investeringsarbeider eliminert.

Kostpris på aksjer i datterselskaper elimineres mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover regnskapsført egenkapital er, på basis av en mer- og mindreverdianalyse, henført til de av selskapets eiendeler og forpliktelser som har andre verdier enn de balanseførte. Det avsettes for utsatt skatt på mer-/mindreverdi. Eventuell mer-/mindreverdi som ikke kan henføres til identifiserbare eiendeler og forpliktelser, behandles som goodwill. Det avsettes ikke for utsatt skatt på goodwill.

Utenlandske datterselskapers regnskaper omregnes til norske kroner etter dagskursmetoden. Eventuelle omregningsdifferanser føres mot egenkapitalen.

Deleide kraftverk

Kraftverk med delt eierskap, det vil si verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er regnskapsført etter bruttometoden. Produsert kraft, med unntak av konsesjonskraft, disponeres av medeierne direkte.

Uttatt kraft fra deleid selskap organisert som aksjeselskap, er inkludert i brutto kraftsalg. Statkrafts andel av øvrige driftsinntekter og driftskostnader er inkludert i henhold til aksjonærvtale. Aksjene regnskapsføres til kostpris.

Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Brutto leieinntekter inngår i andre driftsinntekter, og driftskostnader regnskapsføres under vedkommende kostnadsart.

Tilknyttede selskaper

Eierandeler i selskaper hvor Statkraft har betydelig, men ikke bestemmende innflytelse, er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette innebærer at konsernets andel av selskapets årsresultat etter skatt, korrigert for merverdiavskrivninger, vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling. I balansen er investeringen klassifisert som anleggsmiddel, og står oppført til kost-

pris korrigert for akkumulerte resultatandeler, fratrukket mottatte utbytter og hensyntatt eventuelle valutajusteringer.

Investeringer som vurderes å være uvesentlige for konsernet behandles til kostmetoden både i selskaps- og konsernregnskapet.

VURDERINGS- OG KLASSIFISERINGSPRINSIPPER

Prinsipper for inntektsføring og kostnadsføring

Inntektsføring av salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Resultater fra selskap der man har bestemmende innflytelse, inntektsføres etter opptjeningsprinsippet, mens utbytte fra andre selskap inntektsføres etter kontantprinsippet. Renteinntekter fra kontrakter med vesentlige forskuddsbetalinger, klassifiseres som driftsinntekter.

Gevinst/tap ved salg av ordinære anleggsmidler, behandles som driftsinntekter eller -kostnader.

INNETKTSFØRING AV KRAFTHANDEL

Kraftproduksjon

Kraftproduksjonen i konsernet inntektsføres med produsert volum multiplisert med salgspris.

Statkraft prissikrer kraftproduksjonen ved inngåelse av fysiske og finansielle kontrakter. Finansielle instrumenter i krafthandelen er finansielle bilaterale kontrakter, terminmarkedskontrakter (futures og forwards) og opsjoner. Fysisk og finansiell handel for sikring av fremtidig produksjon, regnskapsføres som sikring. Forutsetningen for sikringsvurdering er at sikringsnivået ligger innenfor egen produksjonsevne. Produksjonsevne defineres som den produksjon man med 80 prosent sikkerhet vil oppnå. Tap/gevinst på sikringskontrakter, beregnet som marginen mellom kontraktpriis og spotpris, regnskapsføres ved levering og presenteres som en del av kraftsalgsinntektene. I mellomliggende perioder foretas ingen verddivurdering. Dersom netto salgforpliktelser overstiger produksjonsevnen, overføres sikringskontrakter til tradingporteføljen basert på LIFO-prinsippet.

I tillegg til kontrakter inngått for å sikre fremtidig produksjon, har selskapet en egen tradingportefølje. Tradingkontrakter verdsettes etter laveste verdis prinsipp på porteføljebasis. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst ikke tas til inntekt.

Betalte og mottatte opsjonspremier for fremtidige kraftleveranser på faste betingelser, avsettes i balansen og resultatføres i takt med realisert levering. Eventuelt skjer resultatføring på det tidspunkt opsjonen bortfaller, eller på det tidspunktet det inngås en motforretning, eller på det tidspunkt det blir klart at opsjonen har lavere verdi enn betalt premie.

Nettinntekter

Med virkning fra 1997 har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) innført et reguleringsregime for nettvirksomheten. NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Denne rammen reduseres årlig med et generelt effektivitetskrav på

1,5 prosent. I tillegg til dette kan netteier bli pålagt individuelle effektivitetskrav.

Hvert år beregnes en mer-/mindreinntekt som utgjør differansen mellom faktiske tariffinntekter og tillatte inntekter (inntektsramme). Akkumulert mer-/mindreinntekt regnskapsføres som henholdsvis gjeld til eller fordring på nettkundene. Akkumulert mer-/mindreinntekt renteberegnes i henhold til fastsatt rente fra NVE. Reguleringsmodellen inneholder også maksimums- og minimumsgrenser for avkastning på regnskapsført nettkapital som ved eventuell overskridelse skal behandles på samme måte som akkumulert mer-/mindreinntekt.

Merinntektene for 2001 er ført til reduksjon av nettinntektene. Resultatført nettinntekt etter fratrukk for overføringskostnader fra overliggende nett vil således tilsvare tildelt inntektsramme fra NVE.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd vurderes særskilt, og blir regnskapsmessig behandlet som en korreksjon til den posten tilskuddet er ment å dekke.

Erstatninger

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger, og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft m.v. Engangserstatninger blir for nye kraftanlegg balanseført sammen med anleggsinvesteringen, mens løpende utbetalinger blir kostnadsført når de påløper. Kapitalisert verdi av løpende fremtidige erstatningsutbetalinger er beregnet og vist i note.

Konsesjonsavgifter

Det blir årlig innbetalt konsesjonsavgifter til stat og kommuner for den økning av vannkraften som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er beregnet og vist i note.

Pensjonskostnader

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til Norsk Regnskapsstandard om pensjonskostnader. Konsernets pensjonsordninger er å anse som ytelsesplaner.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene. Virkning av planendring fordeles over gjenværende gjennomsnittlig opptjeningstid. For estimatavik amortiseres akkumulerte avik som overstiger 10 prosent av den største verdien av brutto pensjonsforpliktelse eller pensjonsmidler (korridor) over gjenværene gjennomsnittlig opptjeningstid.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig eiendel, og består av differansen mellom virkelig verdi av pensjonsmidlene og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser, samt uamortisert effekt av planendringer og estimatavik. Tilsvarende er netto pensjonsforpliktelser for ikke-fondsbaserte pensjonsordninger klassifisert som avsetning for forpliktelser under langsiktig gjeld.

Utviklings- og forprosjekteringskostnader

Prosjektutvikling og forprosjektering kostnadsføres frem til nødvendige vedtak og godkjenning foreligger. For innenlandsprosjekter innebærer dette vedtak i styret samt eventuelt godkjent konsesjon, og for utenlandsprosjekter vedtak i styret og etablert finansiering.

Vedlikeholdsutgifter

Gjennomført vedlikehold blir løpende kostnadsført.

SKATTER

Selskap i konsernet som driver med kraftproduksjon, er underlagt de særskilte regler for beskatning av kraftforetak. Konsernet står derfor overfor fire forskjellige typer skatt; eiendomsskatt, naturressursskatt, grunnrenteskatt og overskuddsskatt.

Eiendomsskatt på kraftanlegg

Nye regler for beregning av eiendomsskatt for kraftverk ble innført med virkning fra 2001. Den nye eiendomsskatten er til en viss grad en overskuddsavhengig skatt, som blir beregnet på basis av faktisk produksjon, med fradrag for faktiske driftskostnader for kraftverket, samt grunnrenteskatt. Inntekssiden i eiendomsskatten er beregnet på samme basis som i grunnrentebeskatningen, med utgangspunkt i verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft benyttes faktisk kontraktspris. Alle innteks- og kostnadskomponenter baseres på de foregående 5 års gjennomsnitt.

For å komme frem til eiendomsskattegrunnlaget diskonteres denne netto driftsinntekten i kraftverket med fastsatt rente over all fremtid, og til fradrag kommer nåverdien av kraftverkets kostnader til utskifting av driftsmidler. Av eiendomsskattegrunnlaget beregnes fra 0,2 prosent til 0,7 prosent eiendomsskatt til den enkelte kommune.

Naturressursskatt

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Overskuddsskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatt som overstiger overskuddsskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som en forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt

Grunnrenteskatt er til en viss grad overskuddsavhengig. Den blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for

time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og kraft på langsiktige kontrakter over syv år, brukes faktisk kontraktpris. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget netto grunnrenteinntekt. Friinntekten utgjør 10,2 prosent av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket.

Grunnrenteskatten utgjør 27 prosent av netto grunnrenteinntekt ved det enkelte verket. Eventuell negativ grunnrenteinntekt per kraftverk, kan fremføres mot senere positiv grunnrenteinntekt med renter i samme kraftverk. Denne inngår da som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skattefordel i grunnrentebeskatningen, sammen med utsatt skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller vedrørende driftsmidler i kraftproduksjonen. Ved beregning av utsatt skattefordel i grunnrentebeskatningen hensyntas friinntekt, basert på at denne fremstår som en korreksjon til nominell særskattesats. Estimert for effektiv grunnrenteskattesats er basert på beregninger foretatt for alle kraftverk hvor det er sannsynliggjort positiv grunnrenteinntekt.

Overskuddsskatt

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld, er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet, korrigert for eventuell over- eller underkurs. Langsiktig gjeld med fast rente oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til utvikling av immaterielle eiendeler er balanseført i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Utgifter til forskning og utvikling kostnadsføres imidlertid løpende.

Varige driftsmidler

Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler, blir balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunkt driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Investeringer i verk som ikke drives av Statkraft SF, avskrives tilsvarende etter en gjennomsnittlig avskrivningssats.

Påløpte kostnader til egne investeringsarbeider i konsernet, balanseføres som anlegg under utførelse. Byggelånsrenter på større investeringer blir beregnet og balanseført. Vannfallrettigheter og rettigheter til å overta kraftverk som hjemfaller, er balanseført til kost og avskrives ikke. Fremtidige hjemfalte kraftverk vil bli avskrevet fra overtakelsestidspunktet.

Anleggsaksjer og -andeler

Alle langsiktige investeringer behandles til kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte behandles som finansinntekt.

Lagerbeholdning/reservedeler

Innkjøpte standardvarer og reservedeler knyttet til drift av kraftverk klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste verdis prinsipp. Reservedeler som ikke har karakter av standardvare og som er knyttet til særskilte anleggsmidler eller grupper av anleggsmidler, balanseføres og avskrives over anleggsmidlenes levetider.

Magasinbeholdninger

Magasinert vann beholdningsføres ikke. Opplysninger om mengde vann i magasinene er gitt i note. Kjøp av vann balanseføres frem til produksjonstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Aksjer, obligasjoner, sertifikater o.l.

Aksjer klassifisert som omløpsmidler, og obligasjoner, sertifikater o.l., klassifisert som omløpsmidler, er for hver av gruppene vurdert etter laveste verdis prinsipp på porteføljebasis.

Valuta

Pengeposter i valuta omregnes til balansedagens kurs. Forpliktelser i valuta som er etablert med sikte på å sikre eiendeler eller fremtidige inntekter i samme valuta, regnskapsføres til kursen på opptakstidspunktet. Gjeld i konsernregnskapet som sikrer eiendeler som er omregnet til dagskurs, omregnes også til dagskurs. Omregningsdifferanser føres direkte mot egenkapitalen.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metode. Dette innebærer at man i analysen tar utgangspunkt i foretakets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Note 1

STORE ENKELTRANSAKSJONER

Statkraft SF har i 2001 inntektsført 1 995 mill. kr som følge av at E.ON terminerte en langsiktig kraftutvekslingsavtale. Videre har Stortinget bevilget en erstatning på 457 mill. kr for tap knyttet til at utbyggingen av Beiarn, Bjellåga og Melfjord ble stanset. Forholdene er nærmere omtalt i årsberetningen. Se også note 4.

Statkraft SF har solgt aksjer i Himal Power Ltd til BKK. Dette har gitt en gevinst før skatt i selskapsregnskapet på 53 mill. kr. For konsernet er salget behandlet som en egenkapitaltransaksjon, og ført som økning i minoritetsinteresser. Datterselskapet Statkraft Holding AS har solgt aksjer i BKK Kraftsalg til BKK. Dette har gitt en gevinst på 62 mill. kr før skatt i både selskapsregnskapet og konsernregnskapet.

Statkraft har i løpet av året kjøpt ytterligere aksjer i Hedmark Energi AS, Skagerak Energi AS, Sydkraft AB og Nordic Hydropower AB. Det henvises til note 14 for nærmere omtale.

Note 2

KRAFTSALG

Statkraft optimaliserer sin kraftproduksjon ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot den faktiske og den forventede fremtidige spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Dersom Statkraft har fysiske leveringsforpliktelser som avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp føres som en korreksjon mot kraftsalg. Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å sikre den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Salgsposisjoner inngås for å sikre prisen på en nærmere fastsatt andel av fremtidig planlagt produksjon. Kjøpsposisjoner inngås for å justere sikringsnivået dersom forutsetningene endres og det viser seg at Statkraft har en for høy sikret posisjon. Alle kontrakter føres som en justering av den underliggende inntekten fra produksjonen basert på marginen mellom kontraktpris og spotpris.

konsern

Statkraft SF

2001	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
6 473	Produksjon til spotpriser	6 236	4 142	3 654
-1 622	Industrikontrakter og frie kontrakter ¹⁾	-1 622	-45	-266
722	Prissikring frie kontrakter	782	-124	387
1 465	Øvrige netto inntekter kraftsalg ²⁾	1 021	603	764
7 038	Sum	6 417	4 576	4 539

1) Industrikontrakter til priser fastsatt av Stortinget.

2) Inkluderer gevinst/tap på trading, margin ved produksjonsoptimalisering, utvekslingskontrakter med utlandet og konsesjonskraft fremmedverk.

Statkraft har følgende langsiktige fysiske salgskontrakter med kraftkrevende industri og treforedlingsindustrien til priser fastsatt av Stortinget, samt leveringsforpliktelser til konsesjonskraftavtagere til selvkost:

tall i TWh	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Faste salgssavtaler	20,0	20,3	20,1	17,7	15,4	13,4	11,4	11,4	11,3	3,2	2,4

I tillegg har Statkraft andre fysiske kontraktsforpliktelser av varierende varighet både til innenlandske og utenlandske kunder. Statkraft har ingen langsiktige fysiske kjøpsforpliktelser av vesentlig betydning. Omsatt energivolum fordeler seg på de ulike geografiske markedene på følgende måte:

Statkraft SF

tall i TWh	2001	2000	1999
Hjemmemarked (inkl. Sverige og Finland)	33,3	38,8	31,0
Danmark ¹⁾	0,0	0,6	0,7
Tyskland ¹⁾	0,0	0,8	0,8
Sum	33,3	40,2	32,5

1) Eksportkontraktene er gjort om til finansielle kontrakter 1.1.2001.

Note 3

MAGASINBEHOLDNING OG SALGBAR PRODUKSJON

tall i TWh	Statkraft SF magasinbeholdning			maksimal kapasitet	Statkraft SF salgbar produksjon			Middel
	31.12.2001	31.12.2000	31.12.1999		2001	2000	1999	
	26,5	28,2	28,5	33,9	33,3	40,2	32,5	33,1

I et normalår vil magasinbeholdningen variere omkring en middelbeholdning med -11 TWh ved et minimum i april og +5 TWh ved et maksimalnivå i oktober. Tilsiget i 2001 har vært lavere enn normalt, mens produksjonen har vært omtrent som normalt slik at magasin-fyllingen ved årsskiftet er redusert med 1,7 TWh i forhold til året før.

Note 4

ANDRE DRIFTSINNETEKTER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
245	239	223	Inntekter ved utleie av kraftverk	245	239	223
131	94	121	Inntekter ved utleie av overføringsanlegg	120	93	119
175	-	-	Netto inntekter nettselskaper	-	-	-
337	255	722	Øvrige leieinntekter og salg av tjenester	47	66	62
16	11	10	Gevinst ved salg av anleggsmidler	16	69	6
2 452	-	-	Erstatninger	2 452	-	-
3 356	599	1 076	Sum	2 880	467	410

Netto inntekter nettselskaper på 175 mill. kr er Skagerak Energi konserns netto inntekter knyttet til underkonsernets nettvirksomhet i perioden fra konsernetableringstidspunktet til årsslutt.

Erstatninger på 2 452 mill. kr består av oppgjør fra E.ON på 1 725 mill. kr knyttet til termineringen av Viking Cable avtalen, realiserte gevinster på 270 mill. kr fra finansielle posisjoner knyttet til Viking Cabel og erstatning fra Staten på 457 mill. kr som følge av at utbyggingen av Beiarn, Bjellåga og Melfjord ble stanset.

I henhold til forskrift til energiloven gis separat regnskapsinformasjon om resultateneheten innen sentralnett, regionalnett og distribusjonsnett (monopolvirksomhet) for Statkraft SF jfr. inntekter ved utleie av overføringsanlegg i tabellen over.

Tallene for 2001 blir endelig avregnet i 2002. Inntektsramme for 2001 er 105,9 mill. kr.

beløp i mill. kroner	sentralnett		regionalnett		distribusjonsnett	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Driftsinntekter	60,6	62,5	48,3	36,8	8,9	1,6
Driftskostnader	26,8	31,6	23,9	16,6	8,1	2,9
Resultat	33,8	30,9	24,4	20,2	0,8	-1,3
Korreksjon	-	-3,9	-	-7,6	-	-5,1
Korrigert resultat	-	27,0	-	12,6	-	-6,4
Avkastningssats	20,8 %	15,2 %	20,9 %	10,2 %	5,8 %	-43,5 %

Note 5

LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
577	512	507	Lønn	357	371	268
87	27	72	Folketrygdavgift	56	51	35
48	17	51	Pensjonskostnader	20	13	31
29	69	14	Andre ytelser	1	1	1
741	625	644	Sum	434	436	335

Tidligere konsernsjef fratrådte sin stilling i Statkraft SF 31. august. I 2001 mottok han kr 1 551 789 og kr 61 666 i henholdsvis lønn og annen godtgjørelse. Han hadde rett til en pensjon tilsvarende 66,7 prosent av årslønnen fra fratredelsestidspunktet. Ny konsernsjef fra 1. september, har for 2001 mottatt kr 700 000 i lønn og kr 42 330 i annen godtgjørelse. Årets estimerte pensjonskostnad knyttet til ny konsernsjef, utgjør kr 451 114.

Honorar til styrets medlemmer er kostnadsført med kr 1 156 000, herav kr 197 000 til styrets formann.

Medlemmene av konsernledelsen har pensjonsalder 65 år med rett til 66 prosent av årslønnen. Ved avgang mellom 60 og 65 år har medlemmene av konsernledelsen avtaler som innebærer en gjensidig nedtrapping av arbeidsoppgaver og arbeidsvederlag. Fra 2002 har medlemmene i konsernledelsen, med unntak av konsernsjef, rett til en årlig bonus på inntil kr 200 000. Bonusen utbetales basert på oppnåelse av individuelt fastsatte mål.

Konsernsjef og konsernledelsen har ikke vederlagsordninger ved opphør utover det som er omtalt ovenfor. Det eksisterer heller ingen bonusordninger, lån eller sikkerhetsstillelser. Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar, og det er heller ikke ytet lån eller stillet sikkerhet til fordel for medlemmer av styret.

Gjennomsnittlig antall ansatte i 2001 var for konsernet 1 995 og for morselskapet 825.

Note 6

ERSTATNINGER OG KONSESJONSAVGIFTER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
221	201	186	Konsesjonsavgifter	213	200	186
50	51	45	Erstatninger	49	50	45
271	252	231	Sum	262	250	231

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskiftet 5 år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert 5. år. Årlige og varige erstatningsutbetalinger til kompensasjon for skade eller ulempe som er påført ved vannkraftutbygginger, prisjusteres etter samme regler som for konsesjonsavgifter. Nåverdien av løpende og varige konsesjons- og erstatningsforpliktelser knyttet til kraftanleggene, er beregnet til henholdsvis 3 040 mill. kr og 320 mill. kr diskontert med en rente på 7 prosent i henhold til forskrifter for innløsning.

Note 7

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
43	29	309	Materialer	30	29	30
442	309	245	Fremmedytelser	399	313	340
42	87	83	Kostnader utleide kraftverk	91	87	83
75	72	64	Kostnader kraftverk drevet av andre	65	72	64
91	17	-	Nedskrivning anleggsmidler	72	16	17
327	253	361	Øvrige driftskostnader	172	288	196
1 020	767	1 064	Sum	829	805	730

Honorar til konsernrevisor for Statkraft SF utgjør for 2001 kr 850 000 for eksternrevisjon, kr 3 983 040 for internrevisjonstjenester og kr 5 431 759 for annen bistand. Tilsvarende beløp for norske datterselskaper er kr 600 000 for eksternrevisjon og kr 470 335 for annen bistand.

Konsernet brukte i 2001 60 mill. kr på forskning og utvikling, som i sin helhet er utgiftsført. Statkraft driver forskning og utvikling innen vannkraft og annen fornybar energi som vindkraft, tidevann, hydrogen og saltgradienter.

Nedskrivning anleggsmidler på 72 mill. kr gjelder nedskrivning av aksjer i Naturkraft.

Note 8

FINANSINTEKTER OG -KOSTNADER

Finansinntekter:

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
-	-	-	Renteinntekter fra foretak i samme konsern	935	637	180
237	206	185	Renteinntekter	441	229	153
413	220	25	Andre finansinntekter	66	27	21
650	426	210	Sum	1 442	893	354

Finanskostnader:

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
-1 805	-1 555	-1 112	Rentekostnader	-1 704	-1 515	-1 112
-55	-13	-23	Andre finanskostnader	-57	-8	-6
-1 860	-1 568	-1 135	Sum	-1 761	-1 523	-1 118

Note 9

SKATTER

konsern

Statkraft SF

2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
478	460	448	Naturressursskatt	455	454	442
279	342	335	Eiendomsskatter ¹⁾	266	338	331
-1	-4	-5	Tilbakebetalt/-ført skatt for tidligere år	-1	-4	-5
756	798	778	Overskuddsuavhengig skatt	720	788	768
1 503	242	190	Overskuddsskatt	1 552	333	177
-1 385	-194	-183	Utlignet overskuddsskatt ²⁾	-1 507	-333	-177
924	-265	-265	Fremført/tilbakeført ³⁾	1 052	-121	-265
229	175	116	Grunnrenteskatt	222	175	116
82	3	-	Endring vedr. tidligere år/omarbeiding	14	3	18
1 353	-39	-142	Overskuddsavhengig skatt	1 333	57	-131
2 109	759	636	Betalbar skatt	2 053	845	637
118	159	108	Endring utsatt skatt	57	-49	117
2 227	918	744	Skattekostnad	2 110	796	754

1) Eiendomsskatt er fra 2001 beregnet etter nye regler for fastsettelse av formuesverdier, og er basert på lønnsomhet per kraftverk, jfr. prinsippbeskrivelsen.

2) Overskuddsskatt til staten utlignes mot betalt naturressursskatt.

3) Dersom naturressursskatt ikke fullt ut kan samordnes med overskuddsskatten, kan den overskytende delen av naturressursskatten fremføres med renter og benyttes i utligning av overskuddsskatt senere år. I 2001 benyttes store deler av tidligere forskuddsbetalt naturressursskatt.

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt.

konsern

Statkraft SF

2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
6 569	1 765	1 691	Resultat før skattekostnad	5 994	1 510	1 440
-452	-819	-565	Permanente forskjeller	-268	-452	-332
-455	38	-435	Endring av midlertidige forskjeller	-178	148	-467
5 662	984	691	Årets skattegrunnlag	5 548	1 206	641
28/35%	28%	28%	Skattesats	28%	28%	28%
1 601	275	194	Beregnet overskuddsskatt	1 553	337	180
-98	-33	-4	Godtgjørelses-/kredittfradrag	-1	-4	-3
-1 385	-194	-183	Utligning naturressursskatt	-1 507	-333	-177
118	48	7	Overskuddsskatt etter utligning	45	-	-
34%	52%	44%	Effektiv skattesats ¹⁾	35%	53%	52%

1) Skattekostnad/resultat før skattekostnad

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd, samt beregning av utsatt skatt, jfr. note 12. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet. I utsatt skattefordel knyttet til driftsmidler er det inkludert midlertidige forskjeller i både overskuddsbeskatningen og grunnrentebeskatningen. Netto utsatt skattefordel som er presentert som en immateriell eiendel, gjelder selskap som etter skattereglene behandles som en skatteenhet. Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel fra 2000 til 2001 samsvarer ikke med endring i midlertidige forskjeller grunnet utsatt skatt i oppkjøpte selskaper.

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
-265	-280	-327	Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	-202	-396	- 239
-2 398	-1 975	-2 051	Anleggsmidler	-1 838	-1 821	-1 825
-433	-60	-	Fremførbare underskudd/godtgjørelse	-	-	-
-3 096	-2 315	-2 379	Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	-2 040	-2 217	-2 064
-867	-648	-666	Utsatt skattefordel	-571	-621	-578
20	-61	-395	Midlertidige forskjeller grunnrentebeskatning	20	-60	-395
-207	-198	-126	Fremførbare grunnrenteskatt	-207	-198	-126
-203	-211	-205	Utsatt skattefordel grunnrentebeskatning	-203	-210	-205
-1 070	-859	-871	Total utsatt skattefordel	-774	-831	-783
28/20%	28/20%	28/20%	Anvendt skattesats	28/20%	28/20%	28/20%

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av midlertidige forskjeller og utsatt skatt i konsernet som ikke er utlignet mot utsatt skattefordel, jfr. note 20. For konsernet presenteres utsatt skattefordel og utsatt skatt knyttet til ulike skattesubjekt/regimer hver for seg. Fra og med 2000 er det beregnet utsatt skatt på resultatandeler fra utenlandske tilknyttede selskaper. Posten ble presentert som netto utsatt skattefordel i 2000.

konsern		
2001	2000	beløp i mill. kroner
1 129	579	Resultatandeler
3 882	-	Merverdier oppkjøpte selskaper
5 011	579	Sum midlertidige forskjeller
1 403	162	Utsatt skatt
461	-	Midlertidige forskjeller grunnrentebeskatning
-33	-	Fremførbare grunnrenteskatt
42	-	Utsatt skatt grunnrentebeskatning
1 445	162	Total utsatt skatt
28/16%	28%	Anvendt skattesats

Note 10

ANDELER AV RESULTATPOSTER VEDRØRENDE EIERANDELER I KRAFTVERK DREVET AV ANDRE

I kraftselskaper hvor Statkraft SF har eierandeler uten driftsansvar, jfr. note 13, tar foretaket ut for eget salg en andel av vedkommende selskaps kraftproduksjon som tilsvarer eierandelen. Denne kraften inngår som en del av ordinært kraftsalg på lik linje med kraft som produseres i egendrevne verk. Unntatt er pålagt salg av konsesjonskraft som ivaretas av vedkommende kraftselskap og hvor salgsinntekten fordeles til eierne.

Ved slikt eierfellesskap fordeles vedkommende kraftselskaps driftskostnader og driftsinntekter knyttet til salg av konsesjonskraft m.v. på eierne gjennom løpende avregning. Nedenfor følger en oversikt over Statkraft SFs andel av resultatposter i disse kraftselskapene. Beregnet inntekt fremkommer som Statkrafts faktiske uttak av kraft fra eierandelene, multiplisert med gjennomsnittlig pris for salgbar produksjon, samt Statkrafts andel av konsesjonskraftinntektene.

	Statkraft SF		
beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
Beregnet inntekt	673	544	440
Andre driftsinntekter	10	10	9
Overføringskostnader	-52	-52	-39
Netto driftsinntekter	631	502	410
Erstatninger og konsesjonsavgifter	22	23	22
Andre driftskostnader	83	82	61
Ordinære avskrivninger	80	80	60
Driftskostnader	185	185	143
Netto finanskostnader	1	2	2
Beregnet resultat før skatter	445	315	265

Note 11

PROFORMATALL FOR KONSERNET

	Statkraft konsern	
beløp i mill. kroner	2001	2000
Driftsinntekter	10 860	6 609
Driftsresultat	6 977	2 607
Resultat før skatt	6 688	2 031
Resultat etter skatt	4 385	1 034
Herav minoritetsinteresser	106	68

Proformatallene viser postene for konsernet som om oppkjøpet av Skagerak Energi fant sted per 1. januar 2000.

Det er foretatt justeringer for resultatførte resultatandeler knyttet til Skagerak Energi i periodene før konsernetableringstidspunktet. Videre er det hensyntatt årlige merverdiavskrivninger slik disse er beregnet på oppkjøpstidspunktet.

Resultatet er justert for kalkulatorisk rente (7 prosent) knyttet til finansieringen av kjøpet.

Basert på en vesentlighetsvurdering, er ikke oppkjøpet av Nordic Hydropower inkludert i proformatallene.

Note 12

IMMATERIELLE EIENDELER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
2 063	1 409	1 249	Konsesjoner, fallrettigheter m.v.	1 418	1 404	1 243
1 070	859	871	Utsatt skattefordel	774	831	783
253	3	3	Goodwill	-	-	-
3 386	2 271	2 123	Sum	2 192	2 235	2 026

Beløp i mill. kroner	rettigheter	goodwill	sum
Statkraft SF			
Anskaffelseskost 01.01.01	1 423	-	1 423
Tilgang 2001	33	-	33
Avgang 2001	-	-	-
Akk. avskrivning 31.12.01	38	-	38
Balanseført verdi 31.12.01	1 418	-	1 418
Årets ordinære avskrivning	19	-	19
Konsern			
Anskaffelseskost 01.01.01	1 428	14	1 442
Tilgang 2001	674	255	929
Avgang 2001	-	-	-
Akk. avskrivning 31.12.01	39	16	55
Balanseført verdi 31.12.01	2 063	253	2 316
Årets ordinære avskrivning	19	4	23
Antatt økonomisk levetid	7 år til uendelig	5 år	-

Avskrivning av rettigheter er knyttet til kjøpet av aksjer i Tyssefaldene. Statkraft SFs eierandel er på 20,29 prosent, og gir Statkraft SF rett til å ta ut deler av produksjonen i 3 kraftverk til selvkost. Disse kraftverkene hjemfaller til Statkraft SF i 2007 og 2010. Balanseført verdi på disse rettighetene utgjør 113 mill. kr per 31.12.2001.

Utsatt skattefordel er nærmere omtalt i note 9.

Tilgang av goodwill på 255 mill. kr er knyttet til oppkjøpet av Skagerak Energi. Beløpet er Skagerak Energis balanseførte goodwill på konsernetableringstidspunktet.

Note 13

VARIGE DRIFTSMIDLER

beløp i mill. kroner	reguleringsanlegg	turbiner, generatorer mv.	nett-anlegg	andeler i kraftverk drevet av andre	bygg, vei, bru og kaianlegg	anlegg under utførelse	annet	sum
Statkraft SF								
Anskaffelseskost 01.01.01	15 876	6 426	-	2 716	4 663	119	947	30 747
Tilgang 2001	9	30	-	17	6	262	38	362
Avgang 2001	-	-	-	-	7	42	1	50
Balanseførte byggelånsrenter	-	-	-	-	-	7	-	7
Akk. av-/nedskr. 31.12.01	2 835	2 587	-	608	922	-	611	7 563
Balanseført verdi 31.12.01	13 050	3 869	-	2 125	3 740	346	373	23 503
Årets ordinære avskrivning	309	238	-	61	93	-	87	788
Konsern								
Anskaffelseskost 01.01.01	16 307	7 875	-	2 716	4 896	121	992	32 907
Tilgang 2001	7 909	33	3 117	17	332	361	184	11 953
Avgang 2001	-	-	-	-	7	45	2	54
Balanseførte byggelånsrenter	-	-	-	-	-	7	-	7
Akk. av-/nedskr. 31.12.01	3 095	2 798	32	608	1 039	-	656	8 228
Balanseført verdi 31.12.01	21 121	5 110	3 085	2 125	4 182	444	518	36 585
Årets ordinære avskrivning	349	292	32	61	98	-	102	934
Antatt økonomisk levetid	30-60 år	15-30 år	25-30 år	5-50 år	50-60 år	-	3-40 år	-

Kraftverk m.v. hvor det er delt eierskap med andre, eller hvor fylkeskommuner m.v. har rettigheter til å ta ut og disponere en andel av kraftproduksjonen mot kostnadsdekning, er ført opp etter fradrag for verdien av de andres rettigheter beregnet som deres relative andel av uttak av kraft.

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper har følgende rettigheter til uttak av kraft i kraftanlegg som drives av Statkraft:

kraftverk	andres andeler
Kobbelv	17,50 %
Grytten	12,00 %
Svorka	50,00 %
Leirdøla	35,00 %
Vikfalli	12,00 %
Ulla-Førre	28,00 %
Folgefonn	14,94 %
Eidfjord	35,00 %

Statkraft har følgende eierandeler i kraftselskaper som drives av andre:

beløp i mill. kroner	eierandel	andel varige driftsmidler
Aurlandsverkene	7,00 %	391
Kraftverkene i Øvre Namsen	50,00 %	269
Mørkfoss-Solbergfoss	33,33 %	76
Røldal-Suldal Kraft AS	8,74 %	-
I/S Sira-Kvina kraftselskap	32,10 %	1 389
Sum		2 125

Note 14

EIERANDELER I DATTER- OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Aksjer i datter- og tilknyttede selskaper er behandlet etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Beløp i 1000 kroner	forretnings- kontor	eier- andel	stemme- andel	balanseført verdi
Aksjer i datterselskaper eid av morselskapet				
Statkraft Energy Enterprise AS	Bærum	100 %	100 %	3 354 066
Statkraft Holding AS	Bærum	100 %	100 %	4 935 007
Finnmark Energiverk AS	Alta	100 %	100 %	343 256
Himal Power Limited	Kathmandu	51 %	51 %	119 179
Statkraft Energy Europe AS	Bærum	100 %	100 %	98 316
Statkraft Forsikring AS	Bærum	100 %	100 %	30 000
Statkraft Grøner AS	Bærum	92 %	92 %	18 500
Nordic Hydropower AB	Stockholm	100 %	100 %	165 518
Statkraft Peru AS	Bærum	100 %	100 %	100
Sum				9 063 942
Aksjer i tilknyttede selskaper eid av morselskapet				
Naturkraft AS	Bærum	33 %	33 %	-
Peru Hydro SA	Peru	50 %	50 %	10 224
Settefiskanlegget Lundamo AS	Trondheim	47 %	47 %	700
Aursjøveien AS	Sunnalsøra	33 %	33 %	17
Aktieselskapet Tyssefaldene	Odda	20 %	20 %	101
Sum				11 042
Sum aksjer i datter- og tilknyttede selskaper i morselskapet				9 074 984

Aksjer i konsoliderte datterselskaper eid av øvrige konsernselskaper

navn	forretnings- kontor	eier- andel	stemme- andel
Statkraft Markets GmbH	Düsseldorf	100 %	100 %
Statkraft Markets BV	Amsterdam	100 %	100 %
Statkraft Invest AB	Malmö	100 %	100 %
Skagerak Energi AS	Porsgrunn	66,62 %	66,62 %

Aksjer i datter- og tilknyttede selskaper som anses å være av uvesentlig størrelse for konsernet, er behandlet etter kostmetoden også i konsernregnskapet. Dette gjelder alle morselskapets aksjer i tilknyttede selskaper, jfr. ovenfor, samt aksjene i tabellen nedenfor eid av øvrige konsernselskaper.

Aksjer i tilknyttede selskaper og ikke konsoliderte datterselskaper eid av øvrige konsernselskaper

beløp i 1000 kroner	forretnings- kontor	eier- andel	stemme- andel	balanseført verdi
Scanenergi AS	Herning	24 %	24 %	14 582
Energy Future Park AS	Hamar	50 %	50 %	13 000
BVT Tele AS	Porsgrunn	89 %	89 %	3 905
Skagerak Elektro AS	Porsgrunn	100 %	100 %	5 500
Energimåling AS	Skien	85 %	85 %	6 382
Miljøbil Grenland	Porsgrunn	40 %	40 %	2 000
Vestfold Energitjenester AS	Tønsberg	100 %	100 %	1 500
Øvrige selskaper (balanseført verdi under 1000)		50-100 %	50-100 %	2 470
Sum				49 339

Aksjer i tilknyttede selskaper av vesentlig størrelse er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Dette gjelder følgende selskaper:

navn	forretnings- kontor	eier- andel	stemme- andel
E-CO	Oslo	20 %	20 %
Sydkraft AB ¹⁾	Malmö	36 %	29 %
BKK	Bergen	26 %	26 %
HEAS	Hamar	49 %	49 %
Fjordkraft AS ²⁾	Bergen	3 %	3 %
Theun Hinboun Power Company limited	Laos	20 %	20 %

1) E.ON kjøpte seg opp til en eierandel på over 40 prosent i Sydkraft AB i 2001, noe som utløste tilbudsplikt etter svensk lov. Statkraft vurderte tilbudet, men besluttet å beholde sine interesser i Sydkraft. Statkraft har i 2002 kjøpt seg opp til 45 prosent i Sydkraft, og har inngått et tettere samarbeid med E.ON om videre utvikling av Sydkraft. Statkraft har i den forbindelse også fått en opsjon på å kunne selge sin andel i Sydkraft til E.ON innen 2005.

2) Fjordkraft AS eies av Statkraft SF (3,15 prosent), BKK AS (48,85 prosent) og Skagerak Energi AS (48 prosent) i fellesskap, og er ansett å være en felleskontrollert virksomhet for Statkraft konsern. Selskapet er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernet.

tall i mill. kroner	E-CO	Sydkraft	BKK	HEAS	SKK/VK	THPC	FK	SUM
Inngående balanse	2 076	11 570	2 666	1 332	4 498	-	-	22 142
Kjøp	-	252	-	620	-	399	422	1 693
Salg	-	-	-95	-	-	-	-	-95
Kapitalnedsettelse	-	-	-	-	-422	-	-	-422
Resultatandel	84	860	49	18	36	19	-12	1 054
Utbytte	-	-282	-52	-14	-3	-18	-	-369
Agjo	-	-928	-	-	-	-8	-	-936
Overgang datterselskaper	-	-	-	-	-4 109	-	-	-4 109
Utgående balanse	2 160	11 472	2 568	1 956	-	392	410	18 958
Avskrevet i 2001	-	592	18	18	14	14	7	663
Merverdi 31.12.01	-	4 376	960	768	-	253	279	6 636
Avskrivbar merverdi 31.12.01	-	3 212	246	532	-	253	279	4 522

Statkraft eide 34 prosent i SKK og VK ved inngangen til året. Selskapene fusjonerte i 2001, og Statkrafts eierandel i det fusjonerte selskapet, Skagerak Energi, forble uendret. 01.10.2001 kjøpte Statkraft seg ytterligere opp i Skagerak Energi til 66,62 prosent. For de tre første kvartalene i 2001 er Skagerak Energi behandlet etter egenkapitalmetoden med videreføring av balanseførte verdier og merverdier knyttet til SKK og VK. For 4. kvartal er Skagerak Energi konsolidert etter oppkjøpsmetoden. Det er foretatt nye merverdi-analyser i forbindelse med konsernetableringen, og endret merverdi fra første til andre kjøp er ført mot egenkapitalen i konsernet. Totale merverdier for Skagerak Energi per 31.12.01 er 3 885 mill. kr, herav avskrivbare merverdier på 3 418 mill. kr.

Statkraft har i 2001 kjøpt seg opp fra 50 prosent til 100 prosent i Nordic Hydropower AB. Selskapet er konsolidert etter oppkjøpsmetoden fra 01.07. Nordic Hydropowers investering i THPC er et tilknyttet selskap, og er fra samme tidspunkt behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernet.

Note 15

ØVRIGE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
629	732	779	Lån til tilknyttede selskaper	629	729	779
-	-	-	Lån til konsernselskaper	18 657	15 127	6 534
770	1 220	940	Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	605	1 186	877
12	7	8	Andre aksjer og andeler	7	7	7
1 411	1 959	1 717	Sum	19 898	17 049	8 197

Spesifikasjon av andre aksjer og andeler

beløp i 1.000 kroner	eierandel	balanseført verdi
Andre aksjer og andeler eid av morselskapet		
Røldal-Suldal Kraft AS ¹⁾	9 %	958
Settefisk AL	19 %	566
Sauda Industriutvikling AS	9 %	40
Labroskolen AS	12 %	53
Vefsenlaksen AS	10 %	10
Ansvarlig kapital Statkraft Pensjonskasse		5 000
Andeler borettslag		160
Sum		6 787
Andre aksjer og andeler eid av andre datterselskaper		
NEFO AS	1 %	420
Kvænanngen Kraftverk AS	5 %	25
Eurokraft Norge AS	5,89 %	60
Norsk Energiverk Forsikring AS	6,71 %	2 940
Enit Sør AS	5,7 %	474
Labroskolen AS	10,3 %	62
IT & Process ASA	1,34 %	1 000
Øvrige aksjer		146
Sum		5 127
Sum totalt konsern		11.914

1) Statkraft eier 8,74 prosent av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS som igjen eier 54,79 prosent i kraftverket IS Røldal-Suldal Kraft. Statkrafts indirekte eierandel i interessentskapet er dermed 4,79 prosent.

Note 16

FORDRINGER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
1 012	578	457	Kundefordringer	427	501	340
405	345	226	Periodiserte inntekter m.v.	268	283	185
68	29	77	Forskuddsbetalte kostnader	41	26	65
2 198	88	548	Andre fordringer	2 363	273	135
-	-	-	Kortsiktige fordringer konsernselskap	-	16	389
3 683	1040	1 308	Sum	3 099	1 099	1 114

Kundefordringer er ført opp etter fradrag for avsetning til tap. For Statkraft SF er avsetningen på 1 mill. kr i 2001 mot henholdsvis 18 mill. kr per 31.12.00 og 10 mill. kr per 31.12.99.

Konsernets økning i kundefordringer fra 2000 til 2001 skyldes i hovedsak at Skagerak Energi er konsolidert inn fra 2001, samt økt aktivitet i Statkraft Energy Europe konserns virksomhet i Tyskland og Nederland.

Økningen i andre fordringer skyldes tilgodehavende på E.ON knyttet til Viking Cable-erstatningen. Se note 1.

Note 17

INVESTERINGER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
50	38	24	Aksjer - finansplasseringer	-	-	-
213	112	122	Obligasjoner	-	-	6
263	150	146	Sum	-	-	6

Obligasjoner per debitorkategori

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
74	26	41	Forretnings-/Sparebanker	-	-	6
10	9	5	Kredittforetak	-	-	-
18	5	10	Industri	-	-	-
111	72	66	Offentlig sektor	-	-	-
213	112	122	Sum	-	-	6

Alle obligasjoner er i norske kroner.

Note 18

LIKVIDE MIDLER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
1 562	650	-	Sertifikater og gjeldsbrev	1 562	300	-
3 582	1 864	1 299	Kontanter og bankinnskudd	2 618	762	1 012
1 757	-	-	Utenlandske sertifikater	1 757	-	-
6 901	2 514	1 299	Sum	5 937	1 062	1 012

Bundne bankinnskudd vedrørende skattetrekk utgjorde 56,5 mill. kr for konsernet og 20,3 mill. kr for Statkraft SF. Depotkonti knyttet til kraftomsetning over børs utgjør 105,7 mill. kr. Statkraft konsern har langsiktige kommitterte kredittlinjer på inntil 3 803 mill. kr (herav USD 300 mill.), hvorav 400 mill. kr er benyttet, samt kassekreditt på 200 mill. kr.

Note 19

EGENKAPITAL

beløp i mill. kroner	Konsern	Statkraft SF
Selskapskapital per 31.12.00	19 250	19 250
Innbetalt egenkapital	6 000	6 000
Selskapskapital per 31.12.01	25 250	25 250
Minoritetsinteresser per 31.12.00	80	-
Emisjon/salg til minoritet	122	-
Årets resultat	70	-
Utbytte	-77	-
Endring som følge av oppkjøp	3 503	-
Minoritetsinteresser per 31.12.01	3 698	-
Opptjent egenkapital per 31.12.00	2 412	1 528
Årets resultat	4 272	3 884
Utbytte	-2 690	-2 690
Endring på grunn av trinnvise oppkjøp	-386	-
Endring i omregningsdifferanse	-230	-
Opptjent egenkapital per 31.12.01	3 378	2 722
Total egenkapital per 31.12.01	32 326	27 972

Note 20

AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
123	30	28	Pensjonsforpliktelser	20	15	14
1 445	162	-	Utsatt skatt	-	-	-
346	364	118	Andre avsetninger for forpliktelser	271	216	98
1 914	556	146	Sum	291	231	112

Utsatt skatt er nærmere omtalt i note 9.

Andre avsetninger for forpliktelser består hovedsakelig av avsetning for betalte opsjonspremier til Statkraft SF, samt restruktureringskostnader i Skagerak Energi.

Statens Pensjonskasse/Annen kollektiv pensjonsordning

Statkraft har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Ytelserne er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon samt avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. I 2001 har Statens Pensjonskasse økt ytelsene fra 8G til 12G. Effekten av dette er regnskapsført som en planendring.

Statkraft Grøner har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i et privat forsikringselskap. I denne dekkes lønn opp til 12G. Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til foreløpig Norsk Regnskapsstandard for pensjonskostnader.

Premiefastsettelse og beregning av verdien av pensjonsforpliktelsene skjer etter aktuarielle prinsipper. Ordningen i Statens Pensjonskasse er ikke fondsbasert, og utbetalingen av pensjonene er garantert av staten (pensjonsloven §1). Det simuleres derfor en forvaltning av fondsmidler ("fiktive fond") som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til utløpstidspunkt. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til regnskapsført verdi.

Statkrafts pensjonskasse

Statkraft har vedtatt en supplerende pensjonsordning som kommer i tillegg til ytelser fra Statens Pensjonskasse. Tilleggsordningen dekker pensjon (66 prosent) opp til 12G, samt etterlattepensjon for alle ansatte. Alle ansatte i Statkraft SF er medlem av pensjonsordningen. Fra og med 2001 opptjenes ikke ytterligere rettigheter til alderspensjon i Statkrafts Pensjonskasse siden Statens Pensjonskasse nå dekker den ekstra ytelsen som Statkrafts Pensjonskasse opprinnelig var ment å dekke.

Udekkede pensjonsforpliktelser

Statkraft SF har i tillegg til ovenfornevnte også inngått pensjonsavtaler med 12 av lederne i konsernet. Disse pensjonene dekkes over driften. Grøner har også pensjonsforpliktelser overfor 9 personer som dekkes over driften.

Vi gjør oppmerksom på at balanseførte forpliktelser ikke er juridisk bindende for Statkraft.

Samlet oppstilling

Ved beregning av årets netto pensjonskostnad og netto pensjonsmidler (forpliktelse) er følgende forutsetninger lagt til grunn:

Årlig diskonteringsrente	6,0 %
Lønnsregulering	3,3 %
Regulering av løpende pensjoner	2,9 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,9 %
Forventet frivillig avgang	
• Opp til 45 år	2,5 %
• Mellom 45 og 60 år	0,5 %
• Over 60	0,0 %
Forventet avkastning	7,0 %
Inflasjonsrate	2,5 %

Sammenstilling av periodens pensjonskostnad

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
49	30	28	Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	22	23	20
66	35	38	Rentekostnader på pensjonsforpliktelsen	26	25	23
115	65	66	Årets brutto pensjonskostnad	48	48	43
67	40	43	Forventet avkastning på pensjonsmidler	26	28	25
-	-10	28	Resultatført virkning av endring i estimat, pensjonsplaner og avvik avkastning	-2	-1	13
48	15	51	Årets netto pensjonskostnad	20	19	31

Avstemming av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
1 204	610	645	Pensjonsforpliktelse brutto	480	444	398
1 095	645	655	Pensjonsmidler i pensjonskassene	456	461	399
-109	35	10	Netto pensjonsmidler (forpliktelse)	-24	17	1
70	-	-	Ikke amortiserte endringer	15	-	-
41	-	-	Ikke resultatført planendring	35	-	-
-15	-2	-2	Arbeidsgiveravgift – usikrede ordninger	-2	-2	-2
-13	33	8	Netto balanseførte pensjonsmidler (forpliktelse)	24	15	-1
123	30	28	Forpliktelse pensjoner over drift – usikrede ordninger	20	15	14
110	63	36	Pensjonsmidler – sikrede ordninger	44	30	13

Note 21

ANNEN LANGSIKTIG GJELD

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
21 557	23 706	15 706	Obligasjonslån	21 902	23 706	15 706
4 101	1 618	1 107	Gjeld til kredittinstitusjoner	4 210	1 972	476
5 475	5 233	4 868	Øvrig langsiktig gjeld	4 873	4 804	4 836
31 133	30 557	21 681	Sum	30 985	30 482	21 018

Nærmere spesifisering av tabellen over:

beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
Lån fra staten	2 125	2 550	2 975
Øvrige langsiktige lån i norske kroner	14 284	12 545	8 036
Lån i svenske kroner	11 796	10 176	6 419
Lån i euro	-	2 921	1 686
Andel av lån i Sira-Kvina Kraftselskap	31	36	41
Forskuddsbetalinger/periodisert kraftsalg	1 743	1 741	1 847
Lån fra datterselskap	1 006	513	14
Sum Statkraft SF	30 985	30 482	21 018

Valutafordelingen i tabellen over tar hensyn til underliggende valuta- og rentebytteavtaler med unntak av NOK 340 mill. under "Lån fra staten", som er gjort gjenstand for en valuta- og rentebytteavtale fra NOK til SEK.

Øvrige langsiktige lån i norske kroner består av 16 norske obligasjonslån på netto 8,0 milliarder kroner samt lån i utenlandsk valuta på motverdien av netto 6,3 milliarder kroner hvor Statkraft har eksponering i norske kroner som følge av at rente- og valutabytteavtaler er benyttet. Lån med svenske kroner som effektiv valuta, er tatt opp i sammenheng med Statkrafts investering i Sydkraft AB, og er balanseført til den opprinnelige vekslingskursen for lånene i selskapsregnskapet. Veiet balanseført gjennomsnittskurs SEK/NOK er 94,27. I konsernregnskapet er SEK-lånene og investeringen i Sydkraft vurdert til dagskurs. Gjennomsnittlig effektiv, løpende rente på Statkraft SFs lån ved årsslutt var på 6,6 prosent for lån i norske kroner, 4,9 % for lån i svenske kroner og 4,7 prosent for lån i euro.

Avdragsplan

beløp i mill. kroner	2002	2003	2004	2005	2006	rest
Avdragsplan lån fra staten	425	425	425	425	425	-
Avdragsplan øvrige lån	3 988	1 205	2 428	2 319	3 857	15 211
Sum konsern	4 413	1 630	2 853	2 744	4 282	15 211

Statkraft står fritt til å oppta lån i det private markedet, forutsatt at selskapets totale lån og garantiforpliktelser ikke overstiger verdien av selskapets eiendeler. Eiendelenes verdi fastsettes på grunnlag av siste offisielle balanse, med korreksjon for tilgang og avgang av eiendeler etter balansedagen. Det skal dessuten tas hensyn til verdireduksjoner som er inntruffet etter balansedagen, og som skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående. Begrensningen gjelder ikke kreditter eller garantier med vanlig løpetid som er knyttet til ordinære forretningsavtaler. For å begrense statens ansvar knyttet til Statkrafts forpliktelser, har Stortinget fastsatt en øvre ramme for selskapets totale lån og garantiforpliktelser på 52,5 milliarder kroner. Ved en eventuell omdanning fra statsforetak til aksjeselskap, vil långivere kunne hevde at det foreligger mislighold, dersom ikke staten stiller garanti for lån og påløpte renter.

Note 22

RENTEBÆRENDE KORTSIKTIG GJELD

Rentebærende gjeld på totalt NOK 35,7 mill. består av gjeld til kredittinstitusjoner i datterselskapene.

Note 23

ANNEN RENTEFRIGJELD

konsern				Statkraft SF		
2001	2000	1999	beløp i mill. kroner	2001	2000	1999
599	168	149	Leverandørgjeld	191	141	118
357	165	203	Skyldige offentlige avgifter	220	149	169
760	964	651	Periodiserte kostnader	635	899	557
322	116	131	Annen rentefri gjeld	42	36	42
2 767	631	600	Skyldig utbytte	2 690	631	600
-	-	-	Kortsiktig gjeld til konsernselskap	29	5	11
4 805	2 044	1 734	Sum	3 807	1 861	1 497

Note 24

PANTSTILLELSE, FORPLIKTELSE OG GARANTIANSVAR

Pantstillelser

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper er, i visse tilfeller, gitt rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i Statkraft SFs kraftverk mot å dekke en andel av byggekostnadene, jfr. note 12. Som grunnlag for å finansiere erverv av slike rettigheter, er det gitt anledning for fylkeskommunene/selskapene til å stille til rådighet pant i vedkommende kraftverk overfor långiver. Slik pantegjeld utgjør samlet 2 098 mill. kr, mens balanseført verdi av pantsatte eiendeler utgjør 5 927 mill. kr per 31.12.2001.

Forpliktelser og garantiansvar

Statkraft-konsernet har til sammen garantier og forpliktelser på totalt 5 803 mill. kr, mens tilsvarende tall for Statkraft SF er 5 722 mill. kr. For Statkraft SF vedrører 92 mill. kr prosjekter, 1 891 mill. kr kraftutvekslingsavtaler, 179 mill. kr morselskapsgarantier, 1 009 mill. kr husleieforpliktelser og 2 550 mill. kr opsjoner for kjøp av aksjer. Datterselskapene har garantier, hovedsakelig vedrørende prosjekter og krafthandel, på til sammen 71 mill. kr.

Statkraft har inngått avtaler om kjøp av ytterligere eierandeler i BKK, Agder Energi og Trondheim Energiverk for totalt 15 milliarder kroner.

Statkraft har inngått avtale med Mustad Eiendom AS om leie av kontorbygg i Lilleakerveien 6, Oslo, fra juni 2002. Avtalen har en leieperiode på 20 år med opsjon på ytterligere 10 år. Årlig leie beløper seg til 51,5 mill. kr.

Note 25

POSTER SOM IKKE BALANSEFØRES

Terminkontrakter, valuta

valuta beløp i mill.	kjøpt	solgt	markedsverdi i NOK
EUR	160	151	24,6
DKK	-	13	0,3
USD	-	201	-18,5
Sum			6,4

Valutaterminene forfaller i perioden 2002 til 2004. Transaksjonene er relatert til avtalte salgsinntekter i de aktuelle valutaene eller låneopptak som skal sikre slike inntekter. Valutaterminkontraktene klassifiseres derved som sikringstransaksjoner og skal i henhold til prinsipper for sikringsbokføring ikke vurderes til markedsverdi med regnskapsmessig virkning. Dette motsvares ved at salgsinntektene som sikres vil bli regnskapsført til avtalte terminkurser for sikringstransaksjonene. Valutaterminene vises brutto. Markedsverdien av kontraktene pr 31.12.01 var NOK 6,4 mill. Realisert, ikke inntektsført gevinst ved sikringskontrakter i valuta er per 31.12.01 NOK 20 mill.

Rentebytteavtaler

valuta beløp i mill.	sum brutto hovedstol i valuta	markedsverdi i NOK
NOK	17 879	-57
CHF	400	-43
SEK	6 300	-32
EUR	578	73
Sum		-59

Rentebytteavtaler inngås for å tilpasse rentesensitiviteten på foretakets lån til hva foretaket til enhver tid anser for å være et hensiktsmessig sikringsnivå. Markedsverdien av avtalene per 31.12.01 var NOK -59 mill.

Rente- og valutabytteavtaler

valuta beløp i mill.	sum brutto hovedstol i valuta	markedsverdi i NOK
Fra valuta til NOK	6 173	-52
Fra valuta til SEK	12 373	1 673
Fra valuta til DKK	237	15
Fra valuta til USD	197	-332
Sum		1 304

Rente- og valutabytteavtaler inngås for å oppnå gunstig finansiering i ønsket valuta når en kombinasjon av finansiering i annen valuta og en skreddersydd rente- og valutabytteavtale gir lavere rentekostnader enn finansiering direkte i ønsket valuta. Statkraft har underliggende finansiering i CHF, FRF, DKK, NOK og JPY. Markedsverdien av avtalene per 31.12.01 var NOK 1 304 mill.

Opsjoner på lån og rentebytteavtaler

Statkraft hadde ved årets utgang lån med opsjoner på forlengelse for totalt underliggende beløp på NOK 1 054 mill.

Renteopsjonsavtaler

Renteopsjonsavtaler inngås for å tilpasse rentesensitiviteten på foretakets flytende lån til hva foretaket til enhver tid anser for å være et hensiktsmessig sikringsnivå. Statkraft hadde ved årets utgang inngått slike renteopsjonsavtaler i NOK for totalt underliggende beløp på NOK 500 mill. Markedsverdi av avtalene per 31.12.01 inklusiv opsjonspremier var NOK -1,1 mill.

Renteeksponering for konsernet

Reprisingstabell (MNOK)

Reprisingperiode

durasjon	0-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	>3 år
Bankinnskudd	2 618	-	-	-	-
Innlån, investeringer og derivater	-553	-8 177	-4 053	-6 889	-3 582

(positivt tall = investeringer, negativt tall = innlån)

Tabellen viser hvilke deler av Statkrafts investerings- og innlånsporteføljer som er eksponert for rentendringer i ulike durasjonsintervaller.

Eksposering for hver valuta per 31.12.01

valuta	NOK	SEK
Modifisert durasjon ¹⁾	1,81	1,25

1) Statkraft benytter modifisert durasjon for måling av rentesensitivitet i innlånsporteføljene. Tallet angir prosentvis endring i markedsverdi ved en endring i markedsrenten på ett prosentpoeng.

Note 26

MARKEDSMESSIG OG FINANSIELL RISIKO

I sin virksomhet utsetter Statkraft seg for ulike typer risiki. De viktigste er naturlig nok knyttet til produksjon av, og handel med kraft, men foretaket er også utsatt for ulike finansielle risiki og operasjonell risiko.

Markedsrisiko

Statkrafts hovedvirksomhet er produksjon av, og handel med kraft. I et marked med stort innslag av vannkraft, der tilgangen på vann varierer sterkt fra år til år, vil også pris og produksjonsevne variere betydelig. Dette kan gi store utslag på Statkrafts resultat. Da produksjon og pris ofte er negativt korrelert, det vil si at mye vann og høy produksjon medfører lav pris, og motsatt, gir dette en naturlig demping av det totale utfallsrommet for resultatet. I tillegg til dette driver Statkraft aktiv risikostyring tilpasset den aktuelle markeds-situasjonen. På lang sikt søker Statkraft med dette å oppnå en maksimal inntjening fra produksjonen, hensyntatt foretakets risikokriterier.

Risikostyring

Statkraft bruker i stor grad terminkontrakter og andre finansielle instrumenter til inntektssikring. Kontraktshandelen bidrar til å stabilisere Statkrafts inntekter fra år til år, noe som anses ønskelig med tanke på den store usikkerheten som ellers er knyttet til de samlede kraftsalgsinntekter. Disse avhenger både av volatile spotpriser og usikker produksjonsevne. I denne sammenheng er det ingen forskjell mellom fysiske og finansielle kontrakter som handles bilateralt eller via megler, eller finansielle kontrakter i terminmarkedet (NordPool). Det er prisen som primært er den styrende faktor ved valg av handelsform. Det viktigste er dermed at nye kontrakter er gode sett i sammenheng med eksisterende kraftkontrakter og utfallsrommet for både egenproduksjon og spotpriser. For å maksimere forventet inntjening innenfor gitte risikokriterier, justeres kontraktsporteføljen kontinuerlig.

Handel med derivater for sikringsformål

Statkraft handler med ulike fysiske og finansielle instrumenter for inntektssikring. Sikringshandelen, som altså tar hensyn til selskapets nåværende og fremtidige produksjonsevne, har som formål å sikre en optimal kontraktposisjon i forhold til risikokriterier. Statkraft er utsatt for både pris- og mengderisiko fordi både framtidig pris og tilsig er ukjent. Ved utgangen av 2001 hadde selskapet sikret mer enn 40 prosent av middelproduksjonen frem til og med år 2012. Den største endringen fra tidligere, er bortfall av kraftutvekslingsavtalen med E.ON. Den samlede markedsrisikoen kan tallfestes ved utfallsrommet for netto kraftsalgsinntekter, etter overføring, i forhold til forventningsverdien. Innenfor en sannsynlighet på 80 prosent anslås utfallsrommet for netto kraftsalg å ligge innenfor +/-1 100 mill. kr i 2002 og +/-900 mill. kr i 2003 og +/- 1 000 mill. kr for 2004. Kraftverksbeskatningen vil dempe virkningen på selskapets resultat etter skatt.

Handel med derivater for tradingformål

I tillegg til sikringshandelen bruker Statkraft finansielle derivater til å ta begrensede kortsiktige posisjoner i markedet. Value at Risk er her et viktig redskap i risikostyringen. Omsatt volum er betydelig, men den økonomiske eksponeringen er til enhver tid svært begrenset i forhold til sikringshandelen. For både sikrings- og tradingformål er det etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet.

Valutarisiko

Statkrafts målsetning for valutarisiko er å begrense svingningene i nåverdien av valutainntekter og aktiva i valuta, samt å maksimere nåverdien av disse innenfor gitte rammer. For å oppfylle risikomålsetningen benyttes lån i aktuell valuta, rente- og valutabytteavtaler til ønsket valuta, samt terminkontrakter i valuta. Statkrafts langsiktige investeringer i aktiva denominert i valuta, gjelder i hovedsak eierandelen i Sydkraft. Rammen for sikringsgrad er 70-100 prosent. Ved årsskiftet hadde Statkraft valutasikret omtrent 100 prosent av foretakets aktiva i valuta. En verdiendring på Statkrafts aktiva i valuta som følge av en valutakursendring vil dermed motsvares av en tilsvarende verdiendring på Statkrafts forpliktelser i samme valuta. Nåverdien av valutainntekter Statkraft forventer å motta 3 år eller mer frem i tid, skal sikres 40-70 prosent. Ved årsskiftet var 100 prosent av disse sikret. For inntekter som materialiserer seg raskere, er rammene for sikringsgrad høyere.

Renterisiko

Statkrafts målsetning for renterisiko er å minimere rentekostnadene, redusere svingningene i disse samt å begrense verdiendringene på foretakets netto gjeld. For å måle rentesensitivitet benyttes modifisert durasjon som angir endring i markedsverdi som følge av en endring i markedsrenten på ett prosentpoeng. Med bakgrunn i Statkrafts valutaeksponering er innlånsporteføljen fordelt på norske kroner (ca 59 prosent) og svenske kroner (ca 41 prosent). Porteføljen skal ha modifisert durasjon mellom 1 og 3, både totalt og for hver valuta. For å oppfylle risikomålsetningen benyttes i hovedsak rentebytteavtaler. Ved årsskiftet var modifisert durasjon i NOK 1,8 år og i SEK- porteføljen 1,3 år. Det innebærer at markedsverdien av disse porteføljene endres med henholdsvis 1,8 og 1,3 prosent ved en endring i markedsrenten i de respektive valutaene på ett prosentpoeng. For øvrig henvises det til reprisingstabell i note 25.

Likviditetsrisiko

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke stemmer overens med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. Statkraft har en meget høy kredittverdighet, hvilket bekreftes av en langsiktig kredittrating på henholdsvis Aaa og AA+ fra ratingbyråene Moody's Investor Service og Standard & Poor's. Den høye ratingen hviler i stor grad på bestemmelsene i Lov om Statsforetak som innebærer at et statsforetak ikke kan slås konkurs. Ved en eventuell avvikling av foretaket vil staten være ansvarlig for at kreditorene får full dekning. Statkraft vil, med utgangspunkt i statsforetaksformen, sterk rating og bruk av standardiserte låneprogrammer, på kort varsel kunne finansiere de betalingsforpliktelsene som måtte oppstå. Som en ekstra sikkerhet mot eventuelle urolige finansmarkeder, har Statkraft etablert langsiktige, kommiterte kredittlinjer på motverdien av USD 300 millioner. Det er foretakets policy å begrense kortsiktig belåning til sum av likviditetsbeholdning og kommiterte linjer.

Kredittrisiko

Statkraft inngår finansielle kontrakter både på NordPool og bilateralt mot enkeltsselskaper. Sistnevnte medfører at Statkraft står overfor motpartsrisiko i forhold til de selskapene som er kontraktsmotpart. Årsaken til at slike bilaterale kontrakter inngås, er at en del kontraktstyper ikke omsettes på NordPool (gjelder en del opsjoner og kontrakter av lengre varighet), økonomiske hensyn (det vil si bedre betingelser i kontraktsvilkårene), og strategiske hensyn i forhold til vår agering i markedet. For å ivareta denne risikoen har Statkrafts Markedsdivisjon etablert en egen Motpartskomite som setter rammer for eksponering mot enkeltsselskaper. Det er implementert en egen prosedyre som regulerer prosessen rundt bilaterale transaksjoner, og denne prosedyren regulerer varighet og omfang av kontraktene som kan inngås mot de ulike selskapene. De seneste årene har den altoverveiende andelen av kontraktvolumet vært gjort med NordPool som motpart.

Statkraft påtar seg også kredittrisiko ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer, og ved bruk av sikringsinstrumenter som rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Rammer for hver debitor fastslås med utgangspunkt i formell kredittrating eller antatt kredittverdighet. Kvantifisering av risiko ved plasseringer tar utgangspunkt i hovedstol på Statkrafts fordringer, mens det for finansielle instrumenter beregnes et tapspotensial ved manglende oppfyllelse av kontrakter fra motpartens side. Ved årsskiftet var Statkrafts eksponering knyttet til plasseringer og finansielle instrumenter på 9 milliarder kroner. Eksponeringen var i hovedsak fordelt mellom utenlandske finansinstitusjoner med A-rating eller bedre, og de største norske bankene.

Forsikringsrisiko

Statkraft har en betydelig risikoeksponering i den operative driften gjennom skader/tap på eiendeler (primært kraftverk), tapt produksjon og skade på tredjemanns liv og eiendom, for eksempel ved brann, flom eller oversvømmelse etter damskader/-brudd. Statkraft har direkte eller gjennom sitt forsikringssselskap Statkraft Forsikring AS, kjøpt risikoavlastning i forsikringsmarkedet etter et vidt forsikringsprogram. Maksimalt tap i egenregning som følge av enkeltsskader på eiendeler, er 15 mill. kroner, som også er det maksimale tap per år. For produksjonstap er maksimalt tapet i egenregning 6 mill. kr per hendelse og 8 mill. kr per år. For å redusere tapsrisikoen ved manglende erstatningsevne hos forsikringssselskapene, har Statkraft som krav at både direktetegnende forsikringssselskap og reassuranse-selskap skal ha en rating lik BBB eller høyere. Videre er Statkraft SFs risiko begrenset av at norske myndigheter har etablert en garantiordning som sikrer at forsikringstaker får skadeutbetaling selv om man har forsikring i et norsk forsikringssselskap som går konkurs.

Note 27

ANDRE FORHOLD

Tvistesaker

Det verserer to saker om ligningen av Statkraft etter skattesystemet for kraftverk som trådte i kraft i 1997. Begge gjelder beregningen av grunnrenteinntekten.

NVE har gitt pålegg om at rørgaten til kraftverkene Sauda I-III må skiftes ut. Kraftverkene er leid ut til AS Saudefaldene. Det er uenighet mellom Statkraft og Saudefaldene om hvem av partene som skal dekke kostnadene ved denne utskiftingen, samt en del andre arbeider som partene er enige om bør utføres i perioden 2001–2010. Statkraft har tatt ut stevning for Stavanger byrett. Hovedforhandling i saken er berammet til mars 2002.

Statkraft har til enhver tid et mindre antall saker i forbindelse med krav om erstatning på eiendommer og anlegg i regulerte vassdrag. Disse sakene gjelder beskjedne beløp.

Det er i regnskapet gjort en nøktern vurdering av forpliktelsene vedrørende tvistesaker.

Revisjonsberetning for 2001

Til Foretaksmøtet i Statkraft SF

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft SF for regnskapsåret 2001, som viser et årsresultat på kr. 3 884 millioner for morselskapet og et årsresultat på kr. 4 342 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foretakets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foretakets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for foretakets og konsernets økonomiske stilling pr 31. desember 2001 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

ARTHUR ANDERSEN & CO.

Olve Gravråk
Statsautorisert revisor

Oslo, 19. mars 2002

H o v e d t a l l

Konsernet

	Enhet	2001	2000	1999	1998	1997
Resultat:						
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	10 394	5 285	5 601	5 314	5 353
Netto driftsinntekter	Mill. kr	9 714	4 671	4 912	4 760	4 702
Driftsresultat	Mill. kr	6 725	2 178	2 174	2 198	1 998
Resultat før skatter	Mill. kr	6 569	1 765	1 691	1 631	1 277
Årsresultat ¹⁾	Mill. kr	4 342	847	947	890	1 238
Investeringer:						
Investeringer	Mill. kr	5 137	9 411	7 026	944	1 085
Balanse 31.12:						
Likvide midler	Mill. kr	6 901	2 514	1 299	1 796	1 153
Egenkapital	Mill. kr	32 326	21 742	21 503	17 322	16 669
Totalkapital	Mill. kr	71 294	55 778	47 067	42 430	40 075
Nøkkel tall:						
Totalrentabilitet før skatt ²⁾	%	13,3	6,5	6,3	6,5	6,2
Totalrentabilitet etter skatt ³⁾	%	9,8	4,7	4,7	4,7	6,1
Egenkapitalrentabilitet før skatt ⁴⁾	%	24,3	8,2	8,7	9,6	8,2
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁵⁾	%	16,1	3,9	4,9	5,2	7,9
Brutto fortjenestemargin ⁶⁾	%	63,2	33,4	30,2	30,7	23,9
Netto fortjenestemargin ⁷⁾	%	41,8	16,0	16,9	16,7	23,1
Egenkapitalandel ⁸⁾	%	45,3	39,0	45,7	40,8	41,6
Likviditetsgrad 1 ⁹⁾		1,9	1,3	0,8	1,5	1,1
Rentedekningsgrad ¹⁰⁾		3,3	1,5	1,9	1,8	2,0
Kontantstrøm fra årets virksomhet	Mill. kr	5 430	1 772	1 849	1 256	1 427
Personal:						
Ansatte 31.12	Antall	2 016	1 187	1 430	1 535	1 400
Produksjon og salg:						
Produksjon Statkraft SF*	TWh	33,3	40,2	32,5	32,4	27,5
Statkraft SFs industri- og konsesjonskraft	TWh	21,2	19,9	20,6	21,3	19,6
Produksjon datterselskaper*	TWh	6,3	-	-	-	-
Installert ytelse - Statkraft SF	MW	8 815	8 815	8 800	8 700	8 700
Installert ytelse - datterselskaper	MW	1 240	-	-	-	-
Hel- og deleide verk	Antall	132	93	91	91	86

* Etter pumping og tap

1) 1997 og 1998 er omarbeidet i henhold til ny regnskapslov.

2) $\frac{\text{Årsresultat før skatt + finanskostnader}}{\text{Gjennomsnittlig totalkap.}} \times 100$ 3) $\frac{\text{Årsresultat + finanskostnader}}{\text{Gjennomsnittlig totalkap.}} \times 100$ 4) $\frac{\text{Resultat før skatt}}{\text{Gjennomsnittlig EK}} \times 100$ 5) $\frac{\text{Årsresultat}}{\text{Gjennomsnittlig EK}} \times 100$ 6) $\frac{\text{Resultat før skatter}}{\text{Brutto driftsinntekter}} \times 100$ 7) $\frac{\text{Årsresultat}}{\text{Brutto driftsinntekter}} \times 100$ 8) $\frac{\text{Egenkapital}}{\text{Eiendeler}} \times 100$ 9) $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$ 10) $\frac{\text{Årsresultat + finanskostnader}}{\text{Finanskostnader}}$

Samfunnsregnskap og verdiskaping

Verdiskaping i mill. kr	2001	2000	1999	1998	1997
Totale driftsinntekter	10 394	5 285	5 601	5 314	5 353
- Forbruk av innkjøpte varer og tjenester	1 750	1 419	1 798	1 495	1 458
Brutto verdiskaping	8 644	3 866	3 803	3 819	3 895
- Ordinære avskrivninger	957	849	799	830	824
Netto verdiskaping	7 687	3 017	3 004	2 989	3 071
+ Finansinntekter	650	426	210	156	217
+ Resultatandel i tilknyttede selskap	1 054	729	443	315	255
- Minoritetsandeler av resultat	70	6	1	3	10
Verdier til fordeling	9 321	4 166	3 655	3 457	3 533
Fordeling av verdiskaping i mill. kr	2001	2000	1999	1998	1997
Ansatte					
Brutto lønn og sosiale ytelser	645	554	575	530	396
Långivere/eiere					
Renter	1 860	1 568	1 135	1 038	1 193
Utbytte	2 690	631	600	309	-
Skatter og avgifter	2 544	1 202	999	1 002	716
Bedriften					
Endring egenkapital	1 582	210	346	578	1228
Fordelte verdier	9 321	4 166	3 655	3 457	3 533

Statkrafts 10 største skattekommuner 1998 - 2001

Skatter og avgifter i mill. kroner

Kommune	2001	2000	1999	1998
1 Vinje kommune	64,5	65,6	65,3	64,6
2 Hemnes kommune	59,0	57,2	57,4	60,1
3 Suldal kommune	48,5	60,2	59,1	60,1
4 Rana kommune	48,4	48,8	49,5	51,2
5 Tokke kommune	35,1	42,7	42,3	42,6
6 Eidfjord kommune	33,5	36,6	36,7	37,7
7 Narvik kommune	29,0	31,9	32,0	32,5
8 Nore og Uvdal kommune	28,7	27,7	27,4	27,3
9 Luster kommune	28,4	38,1	35,9	35,9
10 Odda kommune	26,7	24,5	23,4	22,5
Sum	401,8	433,3	429,1	434,4

Tabellen omfatter skatter og konsesjonsavgifter betalt direkte til kommunene. Beløpet gjelder betalt skatt for det enkelte regnskapsår. Eventuelle merutbetalinger eller tilbakebetalinger for tidligere år er ikke inkludert.

Hovedadministrasjon

Statkraft SF
Postboks 494
1323 Høvik
Tlf.: 67 57 70 00
Faks: 67 57 70 01
e-post: info@statkraft.no
internett: www.statkraft.no
Besøksadresse: Veritasveien 26, Høvik

Ny adresse/telefon fra 1.7.02
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Tlf.: 24 06 70 00
Faks: 24 06 70 01
Besøksadresse: Lilleakerveien 6

Region Nord-Norge

Postboks 163
8512 Narvik
Tlf.: 76 96 40 00
Faks: 76 96 40 01
Besøksadresse: Stasjonsveien 60

Region Midt-Norge

Gaupnegrandane
6868 Gaupne
Tlf.: 57 68 28 00
Faks: 57 68 15 69

Region Vest-Norge

Postboks 249
4201 Sauda
Tlf.: 52 78 64 00
Faks: 52 78 64 01

Region Øst-Norge

Postboks 4
3880 Dalen
Tlf.: 35 07 75 64
Faks: 35 07 72 27

Statkraft Energy Nederland BV

World Wide Building
Bouwerij 38
NL-1185 XX Amstelveen
Nederland
Tlf.: +31 20 347 2780
Faks: +31 20 347 2799

Statkraft Energy Deutschland GmbH

Niederkasseler Lohweg 18
DE-40547 Düsseldorf
Tyskland
Tlf.: +49 211 60 244 000
Faks: +49 211 60 244 199

Statoils og Statkrafts EU- representasjon

Holidaystraat 5
BE-1831 DIEGEM
Belgia
Tlf.: +32 2 725 40 30
Faks: +32 2 725 47 45

Statkraft Grøner AS

Postboks 400
1327 Lysaker
Tlf.: 67 12 80 00
Faks: 67 12 58 40
e-post: post@statkraftgroner.no
Besøksadresse: Fornebuveien 11, Lysaker

